

Константи

ДЖНОВЪ

ТРИТЪ ОСНОВИ НА ЖИВОТА

БЕСЪДИ

(По стенографски бѣлѣжки)

СОФИЯ

Печатница на Книгоиздателство „СЛОВО“, А. Д-во

1921

I.

Любовта.

„Най-голяма е любовта 1“.
„Богъ е любовъ“.

Ще говоря тази сутринъ върху единъ стихъ, който турямъ за основа на великата божествена наука въ свѣта, а именно върху стиха: „Богъ е любовъ“.

Ще кажете вие: „Това го знаемъ!“ Да, отчасти, но не въ неговата пълнота. Азъ ще ви задамъ една математическа задача, едно математическо съотношение. Ще започнемъ съ неизвѣстнитѣ: $x:y = x_1:y_1$ и $w:m = e:a$. Последната пропорция — това сж елементитѣ на висшата духовна математика, на живата математика. Иксътъ, това е една величина отъ видимия, отъ реалния, отъ материалния свѣтъ. И този x може да се опрѣдѣли много лесно. Какъ? — Ще работите. Ще ви дамъ друга една задача, а тя е слѣдната: отъ два срѣщуположни града излизатъ двѣ ядра войници, срѣщатъ се и се поздравляватъ. Еднитѣ запитватъ другитѣ: „Колко сте вие на брой?“ Вторитѣ отговарятъ: „Ако единъ отъ васъ дойде при насъ, ще станемъ два пжти повече отъ васъ“; а първитѣ имъ казватъ: „Ако единъ отъ васъ дойде при насъ, ще станемъ, колкото сте вие“. Онзи, който знае математическитѣ правила, веднага ще намѣри, на колко е равенъ x и на колко y . А слѣдъ като разрѣшите, на какво е равенъ x , т. е. видимиятъ, материалниятъ свѣтъ, тогава ще минете къмъ духовния свѣтъ — $x_1:y_1$. Това сж отвлѣчени истини.

„Богъ е любовъ“. Азъ вземамъ любовта като принципъ. Вънъ отъ любовта ние не познаваме Бога, той е само въ любовта. Понеже любовта е до-

стѣпна за всички същества, нѣма органическо същество, нѣма жива материя въ свѣта, която по единъ или другъ начинъ да не е тѣсно свързана съ любовта и да не се влияе отъ нея. Слѣдов., ние познаваме Бога въ любовта, и този Богъ на любовта не е вънъ, не е само въ вселената, а е и вътрѣ въ насъ. Въ Писанието една отъ заповѣдитѣ казва: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърце, съ всичката си душа, съ всичкия си умъ и съ всичката си сила“. Разбирате смисъла на тази заповѣдь.

Ще разгледамъ любовта отъ четири гледища: като стремежъ, като чувство, като сила и като принципъ. Любовта като стремежъ дѣйствува въ сърцето, като чувство — въ душата, като сила — въ ума и като принципъ — въ духа, а това е цѣлиятъ цикълъ на човѣшкото развитие отначало докрай. Като се съединятъ началото и краятъ на едно мѣсто, образува се едно ново начало; това ново начало, като се събере съ своя край, ще образува друго ново начало, слѣдователно, това е единъ вѣченъ процесъ въ божествения свѣтъ, безъ край и безъ начало. Любовта като стремежъ има свое начало. Напр., нѣкоя мома си стои спокойно въ къщи, нищо не я тревожи, но единъ день тя срѣща нѣкой младъ момъкъ, веднага въ нея се явява стремежъ, започва да става неспокойна. Също това става и съ момъка. Значи, настѣпва началото на тѣхното безпокойствие. Азъ казвамъ: „Идва началото на тѣхната любовъ на стремежъ“. Какъвъ е краятъ? — Оженятъ се, народятъ имъ се дѣца. Това свършкъ ли е на живота? — Не е. Сега настѣпва второто проявление на любовта, проявлението ѝ като чувство, и тя дѣйствува на душата. Това е по-висока степенъ на развитие. Чувството се проявява между приятели и братя. Слѣдователно, всѣки, който има приятель, братъ, трѣбва да е миналъ прѣзъ първия огънь на любовта. Докато не стане това, не може да изпиташъ второто проявление. Братството е основано на любовта като чувство, чието проявление е въ душата. Чрѣзъ чувството става поляризирането:

Стремежът — това сж коренитъ въ физическия свѣтъ, а чувството — това сж клонищата. Стремежът върви къмъ центъра на земята, а чувството — къмъ Бога.

Любовта като сила се проявява само въ светиитъ, въ Христа, въ хора, които сж готови да защищаватъ една божествена кауза. Не може да имашъ любовта, ако въ тебе нѣма умъ. Ето защо, всички онѣзи, които сж възприели истината и искатъ да защищаватъ любовта, иматъ силата на Христа, силата на светиитъ и запечатватъ любовта си съ жертви.

Любовта като принципъ встѣпва едвамъ сега въ свѣта. Тя обгръща всичко. До любовта като сила има и умраза, и привличане, и отблъсване, и гладене, и и дращене.

Въ любовта като принципъ нѣма никакви противорѣчия. Тя примирява всички противорѣчия въ свѣта, за нея нѣма зло, а всичко е добро, възвишено. Всѣки отъ васъ, който иска да разбере смисъла на живота, не трѣбва да бѣга отъ него, а трѣбва да прѣмине прѣзъ всичкитъ му стадии, а именно прѣзъ коренитъ, прѣзъ клонетъ, прѣзъ цвѣта, който е силата на любовта, и да опита плода му, който е принципътъ на любовта. Като минешъ послѣдователно прѣзъ коренитъ, клонищата и цвѣта на любовта, ще дойдешъ най-послѣ въ принципа — до плода на любовта, и той ще ти даде смисъла. И тамъ е безсмъртието — свѣтъ, въ който нѣма смъртъ, а има възкресение. За тази любовъ се казва въ Писанието, че тя е връзката на съвършенството.

И тъй, вие не може да разберете любовта, докато не разберете своето сърце, докато не разберете елементитъ и силитъ, които се криватъ въ него. Вие не може да разберете любовта, докато не разберете чувствата, елементитъ и способноститъ на вашия умъ. Вие не може да разберете любовта, докато не разберете стремекитъ и силитъ на вашия духъ. Изучването на любовта е една велика наука, съ която новото небе и новата земя ще се занима-

ватъ. Любовта е първиятъ великъ принципъ на Бога, чръзъ който Той се проявява.

Азъ не искамъ да ви говоря по този въпросъ само на теория, но ще ви докажа, че любовта има съотношение къмъ сърцето като стремежъ, къмъ душата като чувство, къмъ ума като сила и къмъ духа като принципъ. Следователно, всѣки отъ васъ може да знае, каква е неговата любовъ. Какъ? — По биенето, по пулсирането на вашето сърце. Пулсътъ на сърцето — това е тактътъ на любовта. Кръвообращението е сжщо въ връзка съ любовта. Въ деня, когато човѣкъ прѣстане да люби, и сърцето прѣстава да тупа. Когато нѣкои мразятъ, това е негативната страна на любовта. Тогава се явява сърцебиене. Сърцето понѣкога бие повече, а понѣкога по-малко. Хората наричатъ това състояние „сърцебиене“, а азъ казвамъ, че законътъ на любовта въ такива хора не дѣйствува правилно. Какъ ще се поправите? — Влѣзте въ вашето сърце, въ вашитѣ чувства, въ силата и въ принципитѣ на любовта, регулирайте ги, и ще изпитате такава радостъ, каквато само светиитѣ и праведнитѣ сж изпитвали. Сърцебиенето ви ще изчезне. Тази наука е необходима за васъ.

Азъ ще бъда много принципаленъ, и отвлѣченъ, и реаленъ, по въпроса, който разглеждамъ.

Напримѣръ, понѣкога почувствувате любовта като стремежъ и си казвате: „Хайде да се цѣлунемъ“. Тогава събиратъ се двама, радватъ се единъ на другъ като гугутки и ... цапъ! — цѣлуватъ се. А слѣдъ това казвате: „Охъ, какво направихме!“ Азъ не казвамъ, че цѣлувкитѣ сж лошо нѣщо, но въ всѣка цѣлувка трѣбва да има съдържание на любовъ. Всѣка цѣлувка, въ която нѣма любовъ, е прѣстжпление, а всѣко прѣстжпление носи слѣдъ себе си нещастие или за сърцето или за душата. Азъ не съмъ отъ онѣзи, които казватъ, че е грѣшно да се цѣлуватъ хората; може да се цѣлувате, но какъ? — Ще се спрете, ще застанете прѣдъ Бога и ще запитате:

„Господи, мога ли да изкажа твоята любовъ?“ Ако Господъ ви проговори и каже: „Изкажи любовта ми“, тогава може да се цѣлунете. Но, ако отидешъ въ името на Господа, туришъ подписа Му и не дадешъ никаква любовъ, това е прѣстѣпление, за което Господъ ще те държи отговоренъ. Това е то кармата, кармичното прѣстѣпление съ любовта отъ хората, които си играятъ съ лъжливата любовъ.

Христосъ е изявление на тази велика любовъ. Слѣдователно, когато говоря за Христа, считамъ го не като единъ отвлѣченъ принципъ, а като реално въплѣщение на любовта. Любовта не е нѣщо отвлѣчено, а е нѣщо реално, тя има форма, съдържание и смисълъ. Който познава любовта, ще познае и свѣта. Ние познаваме свѣта чрѣзъ любовта. Дѣто има любовъ, има и животъ, има движение, въ нея всичко започва да живѣе. А дѣто нѣма любовъ, не може да има животъ. И когато е казано, че Богъ е любовъ, съ това се опрѣдѣля, че, ако има любовъ, ще има проявление на Бога. Нѣкой ти казва: „Азъ те обичамъ“. Съ какво, съ стремежа ли, съ чувството, съ силата или съ принципа на любовта? Тѣ сж различни положения. Не трѣбва да лъжемъ. Той ще ти отговори: „Обичамъ те съ стремежа на любовта, или съ чувството на любовта или съ силата на любовта“. Когато у тебе дойде силата на любовта, въ ума и въ мислитѣ ти ще настане яснотъ. Имашъ ли любовта на чувствата, ако си тжженъ, веднага ще станешъ благъ и радостенъ, ще бждешъ готовъ за всички пожертвувания. Ако при тебе дойде човѣкъ, у когото има стремежа на любовта, той ще те направи активенъ. Дъщеря ви, която до онзи день е била кротка като агне, погледнешъ я — гледа къмъ земята, надолу. Тя иска да се прояви и казва: „Азъ искамъ да слѣза въ материята, да науча живота“. Казваме: „Не трѣбва да грѣшимъ.“ — Нищо, така само ще разберемъ елементитѣ на любовта. Въ стремежа прѣгрѣшенията сж неизбѣжни. Ние трѣбва да имаме въ себе си стремежа и силата на любовта.

Въ любовта има двѣ поляризации: като стремежъ и като чувство, които проявления сж на физическия свѣтъ, и като сила и като принципъ, които проявления принадлежатъ на божествения свѣтъ. Това сж двѣ велики проявления на любовта.

Вие сте учили физиология. Кой е правилниятъ пулсъ на сърцето? Това нѣма да ви дамъ наготово, правете си свои наблюдения и забѣлжете при всички ваши разположения, колко пжти сърцето удря въ минута. Ще започнете съ една велика наука. Слѣдете, при ритъма на отклонението, между колко удара варира сърцето; при единъ отливъ и приливъ на сърцето, какъвъ жгълъ ще се образува. Този жгълъ ще бжде приблизително равенъ на 60° — законътъ на човѣшката еволюция. Когато имате приятно разположение на душата, пакъ четете броя на пулсиранията на сърцето. Напримѣръ, нѣкоя мома има стремежъ къмъ нѣкой момъкъ. Нека прѣсмѣтне, колко туптения прави сърцето ѝ въ една минута, като го срѣщне. По тупането на сърцето си тя ще може да опрѣдѣли, дали той ще устои въ любовта ѝ или ще я излъже, ще опрѣдѣли неговитѣ бждещи отношения и т. н. Слѣдъ като се раздѣлятъ момата и момъкътъ и отпаднатъ духомъ, нека пакъ прѣсмѣтнатъ броя на тупенията на сърцето. Като се усъмните въ нѣкого, пакъ изчислявайте, колко тупения прави сърцето ви. Забѣлзвайте си тѣзи числа. Започнете да работите съ висшата математика. Защо, като се срѣщнатъ момъкъ и мома, които иматъ стремежъ единъ къмъ другъ, сърцето имъ трепва? — Много естествено, трѣбва да трепне. Ако сърцето не трепне, нѣма животъ въ него. Майката, когато е брѣменна, нали усѣща трепване, заиграване на дѣтето въ утробата ѝ? Тогава тя почва да се радва. Трепването показва, че божествениятъ животъ идва, и Господъ пита: „Ти готова ли си да възприемешъ този животъ и да го обработишъ?“ По сжщия начинъ Господъ пита и момата и момъка. А момата нищо не иска да знае. Тя си мисли за шапки, за рокли, какъ

да си нареди кжщата, а за трепването на сърцето нищо не мисли. Пъкъ трепването е важно, а другитѣ нѣща сж второстепенни. Тази наука, за която ви говоря, е реална, работете съ тѣзи числа.

Дохождаате слѣдъ това въ втората стадия на любовта. Имате приятель, когото обичате съ най-чисти, безкористни чувства. Забѣлѣзвате нѣщо интензивно въ васъ, слѣдете биенето на сърцето. Намѣрете тѣзи съотношения. Това ще бжде у (игрекътъ) отъ пропорцията. Изчислете, какво е биенето на вашето сърце, когато вашиятъ приятель или братъ е близо до васъ или далечъ отъ васъ. Има една разлика.

Настѣпва третата стадия на любовта, т. е. любовта като сила. Напримѣръ, четете живота на нѣкой светия, или се срѣщате съ човѣкъ, който е готовъ да се жертвува за нѣкоя идея, за човѣчеството, и затова се отдѣля отъ майка, баща, напуска кжща, веднага сърцето ви трепва. Прочетете броя на трепванията на сърцето и пакъ ще разберете. Като ме слушате да ви говоря това, ще ми възразите: „Е, сега съ таква ли работи ще се занимаваме, има по важни въпроси отъ тѣзи“. — Не, по-важни нѣща нѣма. Ако умѣете да регулирате вашето сърце тѣй, както Богъ отначало го е създалъ, то ще регулира вашия умъ, а умътъ ще ви даде условия на духа да се прояви. Всичко това е свързано едно съ друго. Изпуснете ли най малкото, ще изпуснете и най-голѣмото. Между малкитѣ и голѣмитѣ величини има съотношение. Това, което въ божествения свѣтъ е единица, въ физическия е множество, а това, което въ физическия свѣтъ е единица, въ божествения свѣтъ е множество. Много естествено е това. Въ божествения свѣтъ, напримѣръ, изтича една много голѣма рѣка като единица, и, като слиза на физическия свѣтъ, всѣки си отбива една малка вадичка отъ нея и образува една рѣкичка; тѣзи малки рѣкички, като отиватъ къмъ божествения свѣтъ, се събиратъ и образуватъ една голѣма рѣка.

И тѣй, всѣка дисхармония въ сърцето ви е дисхармония въ любовта ви, и то: или въ стремежа,

или въ чувствата, или въ силата на вашата любовъ. Ако дисхармонията е въ стремежа ви, ще търсите причината въ сърцето си; ако дисхармонията е въ чувствата ви, ще търсите причината въ душата си; ако дисхармонията е въ силата ви, ще търсите причината въ ума си. Слѣдователно, дисхармонията на вашето сърце, на вашия животъ, ще търсите въ тѣзи три области — въ сърцето си, въ душата си и въ ума си. Имайте прѣдъ видъ, че любовъ безъ умъ не може да се прояви, тя не е за глупавитѣ хора. Глупавитѣ хора никога не сж чувствували любовъ. Всички сжщества, които сж лишени отъ любовъ, сж лишени и отъ интелигентностъ, а всѣко сжество, което има любовъ, е интелигентно. Въ сжщества, у които нѣма любовъ, тя се проявява като механически законъ — движение, растене отвънъ навътрѣ. А у онѣзи, които иматъ любовъ, растенето става отвътрѣ навънъ. Слѣдователно, у учени хора, въ които нѣма любовъ, които иматъ знания и събиратъ свѣдѣния, цитиратъ отъ различни мѣста, у тѣхъ движението е отвънъ. Хора, у които има любовъ, растатъ отвътрѣ навънъ, възприематъ тази храна и я обработватъ. Ние, като гледаме на хора съ много знания, но безъ любовъ, казваме: „Този човѣкъ нѣма голѣма любовъ къмъ брата си“. Найважно отъ всичко е да имаме единъ приятель, когото да обичаме. Кой е този приятель? — Той е Христосъ. Срѣщнете нѣкой учитель, обиквате го. Кой е този учитель? — Христосъ. Въ неговия умъ ще намѣрите смисъла на живота. Нѣкоя мома има стремежъ къмъ нѣкой момъкъ. Отдѣ произтича този стремежъ? — Христосъ е въ този стремежъ, и той не лъже никога. Онзи, който не лъже никога, наричамъ Христосъ, а онзи, който лъже и въ стремежитѣ, и въ чувствата, и въ силата, той е антихристъ. Онзи, у когото стремежътъ въ сърцето е правиленъ, чувствата въ душата правилни и силата въ ума е правилна, той е Христосъ. Въ любовта не се допуска абсолютно никаква лъжа. И онзи, който би се опиталъ да оскверни тази любовъ, той носи проклятието, при-

ема кармически нещастие, а съ това се започва и падането отъ любовта.

И тъй, като разрѣшите тѣзи числа, ще намѣрите, на колко е равенъ X и Y . Игрекъ (Y) запитва X : „Колко сте вие?“ X отговаря: „Ако единъ отъ васъ дойде при насъ, ние ще бждемъ два пѣти колкото васъ; но, ако единъ отъ насъ дойде при васъ, ще станемъ толкова, колкото сте и вие“. Значи $X = 7$, $Y = 5$. Това ще бжде така, ако задачата се отнася до числото 10; но, ако отъ Y къмъ X отиватъ не единъ, а 10, тогава X ще бжде равенъ на 70, а $Y = 50$. Като разрѣшите това първо уравнение, ще пристѣпите къмъ божественото уравнение, дѣто ще търсите, божественитѣ X и Y на какво сж равни. Онѣзи отъ васъ, които не сж запознати съ математиката, ще намѣрите нѣкой математикъ да ви запознае съ въображаемитѣ, имажинарнитѣ числа. Ще кажете: „Е, съ тѣзи ли иксове ще се занимаваме сега?“ — Ами че всѣки отъ васъ е единъ голѣмъ иксъ! Ще ви докажа това нѣщо. Я ми кажете, знаете ли часа, въ който сте дошли, знаете ли, откъдѣ сте дошли и къдѣ отивате? — Не знаете, не помните, кога сте родени. За Христа говорите, но не го знаете. Исторически го познавате, но като любовъ, като принципъ, не го познавате. Опитали ли сте любовта като сила, като принципъ? Имали ли сте опитността на светия? Опитали ли сте прѣживѣванията на човѣкъ, който е готовъ да жертвува всичко за приятеля си? Нѣкои отъ васъ иматъ тази опитностъ. За стремежа на любовта — тамъ всинца сте герои, признавамъ ви правото. Като се говори за стремежа на любовта, нея познаватъ около 500 милиона души; като се дойде до чувствата, тази любовъ я познаватъ около единъ милионъ души, а като се дойде до силата на любовта, езвали ще се намѣрятъ въ свѣта десетъ хиляди души, които да я познаватъ. И тъй: 500 милиона, единъ милионъ и десетъ хиляди. Отъ тѣзи числа можете да съставите три уравнения.

„Богъ е любовъ“. Трѣбва да започнемъ правилно съ любовта. Не търсете Бога въ небето, но

тъй, както дѣтето търси майка си, и както цѣятата — земята. Спуснете корени дълбоко, влѣзте въ материалния свѣтъ. Слѣдъ като слѣзете 5, 10, 15, 20 метра надолу, у васъ ще се яви желание да се поляризирате, и да се качите нагорѣ. Тѣзи двѣ противоположни посоки създаватъ желание за растене нагорѣ и надолу. По този законъ ние примиряваме материалиститѣ съ идеалиститѣ. Тогава въ свѣта идватъ материалиститѣ, или, както ги наричатъ, безбожнитѣ хора, у които има стремежъ. Първитѣ се спускатъ дълбоко въ материята, тѣ никога не сж видѣли слънцето. Тѣзи хора сж коренитѣ, а идеалиститѣ — това сж клонетѣ. Но, ако нѣмаме материалисти, никога не щѣхме да имаме идеалисти. Идеалиститѣ казватъ на материалиститѣ: „Работете долу днесъ, но единъ день вие ще се качите горѣ, ще познаете, че има Богъ, а ние ще разберемъ, че има мѣсто, дѣто нѣма любовь.“ Не е все едно да те бодатъ съ игла или да те гладятъ съ ржка. Казватъ: „Еди-кой-си момъкъ цѣлуналъ нѣкоя мома.“ Кое е по-добрѣ: да я ухапе, да я набие, или да я цѣлуне? Когато цѣлунешъ нѣкого, то значи: по-добрѣ е да те цѣлуна, отколкото да те ухапя или одраща, както постѣпвахъ едно врѣме, когато бѣхъ вълкъ. Слѣдов., цѣлуването е едно избавление, да не причиняватъ хората рани. „Едно врѣме сѣмъ правилъ ужасни прѣстѣпления, а сега ще те цѣлуна, за да видишъ, че нѣмамъ нокти, нѣмамъ зѣби, каквито имахъ тогава“. Момата казва: „Колко е хубавъ моятъ възлюбленъ!“ „Защо е хубавъ? — Защото любовта е влѣзла въ тоя вълкъ и го е укротила. Излѣзе ли си любовта отъ сърцето му, той става пакъ вълкъ. Че то е така, се вижда отъ това, когато я напусне. Започва да говори лошо за нея, търси начинъ да ѝ отплати, иска да я набие, става цѣлъ звѣрь. А момата купува витриолъ, хвърля го въ лицето му, прави го нещастенъ прѣзъ цѣлия му животъ. И казватъ слѣдъ това: „Колко е благороденъ човѣкъ!“ — Да, благороденъ е, докато има любовь въ сърцето му, а като излѣзе тя отъ него, никакво благородство нѣма,

той е цѣлъ демонъ. Това сж хората, лишени отъ любовъ. Нѣма защо да имъ се сърдимъ, тѣ изпитватъ такива страдания и мъчения, съ каквито ние не сме запознати. Всички грѣшници, прѣстѣпници изпитватъ голѣми мъчения. Вие още не сте изпитвали любовъ, не я познавате въ всичкитѣ ѣ проявления. Ващата любовъ е достигнала дотамъ, да не дращите съ ноктитѣ и да не хапетѣ съ зѣбитѣ си. Любовта трѣбва да се прояви у васъ и като чувство, т. е. не само да не хапе и дращи, но и да дава нѣщо отъ себе си. Майката е изпитвала тази любовъ. Тя казва: „Едно време азъ удушвахъ отъ любовъ, но сега, хайде, мама, хайде, хапни си“ — и туря рожбата си отъ едната гърда на другата. Какво нѣщо е кърменето? То е цѣла наука. Азъ прѣпорѣчвамъ на майкитѣ и на бацитѣ да изучаватъ кърменето. Наблюдавайте, какъвъ е този законъ на кърменето. Гледайте вашето дѣте, далѣ ще ви ущице, далѣ плаче, далѣ ще ви хапе, и отъ това ще познаете, отъ каква еволюция е то.

Сега да се върнемъ къмъ основния законъ: „Богъ е любовъ“. Вложете въ себе си мисълта: Богъ е любовъ въ Неговото първично проявление. Нѣма друго проявление на Бога освѣнъ любовта Разберете ли тоя първи принципъ, ще разберете всички послѣдващи принципи; не разберете ли първия принципъ, нищо друго не може да разберете.

Слѣдователно, на всинца ви прѣпорѣчвамъ да се върнете къмъ първия принципъ, да разберете Бога като любовъ. Схванете ли първия принципъ, ще схванете и втория — принципътъ на мъдростта, или на вѣрата. Любовта е принципъ на сърцето и душата, а вѣрата — на ума и на духа. Това е поляризиране. Вѣрата произтича отъ любовта. Тя е втори принципъ; теософитѣ го наричатъ „будхи“, еманация на втория Логосъ, създаване условия за животъ. Само умътъ (интелигентността) може да създаде истински условия за правилния, възрастващия животъ. Само умниятъ, интелигентниятъ човѣкъ може да се развива правилно. Глупавиятъ не може. Нѣкои ще кажатъ: „Зна-

нието възгордѣва“. Не, знание безъ любовь възгордѣва, а знанието съ любовь облагородява, знание безъ първия принципъ възгордѣва, т. е. става болѣзнено. Англичанитѣ казватъ: „Гордѣлива плътъ, болѣзнена плътъ“, т. е. такава, която не може да се лѣкува. То се отнася за човѣкъ, който много знае, но у когото нѣма любовь.

И тъй, този Господъ, когото туряме за основа на сърцето, на душата, на ума и духа, това е Богъ на любовта. Той е основата на любовта. Като обиколи любовта прѣзъ всички тѣзи мѣста, образува се единъ голѣмъ кръгъ. Слѣдователно, прѣнасяйте любовта си отъ сърцето въ душата, отъ душата въ ума, отъ ума въ духа и се съединете съ Бога. Това сж четири велики свѣта. Сърцето — това е астралниятъ свѣтъ; душата — това е християнскиятъ рай — теософитѣ го наричатъ „девакана“; а любовта като сила — това е менталниятъ свѣтъ. Като влѣзете въ умствения свѣтъ, (тамъ ще срѣщнете сжщества, които се занимаватъ) специално съ любовта като сила. Любовта като принципъ — това е свѣтътъ на духа, т. е. божествениятъ свѣтъ. Като влѣзете въ този свѣтъ, ще се качите при Бога, и само, като се качите тамъ, ще може по единъ опитенъ начинъ да разберете, защо става всичко това. Само тамъ ще може да разрѣшите всички мъжнотии, и ще разберете дълбокитѣ причини на всичко, което сега става. По единъ опитенъ начинъ ще разрѣшите всичко. Сега не се блѣщите да видите нѣщо, отвѣнка нищо нѣма да видите, а просто отправете ума, мисълта си къмъ душата си. Ще ви дамъ единъ методъ за работене. Имашъ единъ братъ, единъ приятель, запитай се: „Готовъ ли съмъ за този свой братъ да дамъ половината отъ своето богатство, мога ли да го оставя да разполага съ всичко, което имамъ?“ Правете най-напрѣдъ маневри въ себе си, да се провѣрявате, и слѣдъ 5 или 10 години дайте едно сражение. Нѣкои отъ васъ могатъ още първата година да дадатъ едно сражение, а нѣкои слѣдъ 10 години, и тогава ще опитате любовта като чувство. При тѣзи

проявления на любовта ще разберете всичко, което Богъ дава, ще разберете нѣща, които не е позволено да се казватъ. Азъ ви моля, не се стремете да изказвате любовта си. Бждете естествени! Нѣкой казва на друго: «Азъ много те обичамъ» Този твой другаръ те моли за една услуга, но не се минаватъ и десетъ минути, откакъ ти си изявилъ своята любовъ, и вече отказвашъ да услужишъ. Въ такъвъ случай по-добрѣ не казвай, че обичашъ. Кажешъ ли, че обичашъ нѣкого, ти ангажирвашъ Бога, но не дадешъ ли възможность Той да се прояви, ти си навличашъ карма, вършишъ прѣстѣпление. По-добрѣ, мълчи! Като влѣза въ една кѣща, не казвамъ, че обичамъ хората въ нея а седна на послѣдното мѣсто, и ако има нѣкой боленъ, не казвамъ, че ще го излѣкувамъ, а го питамъ, какво го боли, откога го боли, взема пълно участие въ болестъта му, и той оздравѣва. Започватъ домашнитѣ му да говорятъ: „Ами знаете ли, кой го излѣкува? знаете ли, какъ го излѣкува и т. н.“ На всичко това азъ мълча, азъ се радвамъ, че моятъ Богъ се е проявилъ. Вие направите нѣкому добро, помогнете му, а послѣ казвате: «Да не бѣхъ азъ, той бѣше изгубенъ, благодарение на мене той се подкрѣпи и т. н.» Знаете ли, на какво мязате? Въ Америка има една секта (Christian Scientists), която поддържа, че въ свѣта материята не съществува и че болеститѣ сѣ фиктивни. При единъ отъ членоветѣ на тая секта дохожда единъ господинъ съ единъ счупенъ кракъ да му се помогне на болката. Той му казва: „Ти трѣбва да знаешъ, че материя не съществува, и да си внушишъ мисълъта, че кракътъ ти не е счупенъ, и нѣма да имашъ никакви болки.“ Болниятъ се е върналъ въ кѣщи, мѣчилъ се е дълго врѣме да си внушава мисълъта, че кракътъ му не е счупенъ, че нѣма болки, и най-послѣ успѣлъ — излѣкувалъ се. Американецътъ го срѣща и му казва: «Сега да ми заплатишъ за лѣкуването, благодарение на мене вече не страдашъ». Пациентътъ отговаря: „Прѣдстави си, че ти е заплатено 10,000 долара“. — Каквото е лѣкуването, такъво

е и плащането. Тя е сжщата наука. Той поддържа, че нѣма болести, нѣма страдания — сжщата ще бжде и отплатата. Когато боравимъ съ реалния свѣтъ, ще боравимъ съ факти: фактъ съ фактъ. А когато говоримъ за отвлѣчени нѣща, тамъ отвлѣчено на отвлѣчено ще отговаря. Не може да разберемъ божествения свѣтъ, докато не разберемъ реалния.

И тъй: Богъ е любовъ, а любовта е връзка на съвършенство.

На какво се дължатъ всички раздори, които ставатъ сега въ свѣта? Ще ви приведа единъ окултенъ разказъ, които вие сами ще разтълкувате и приложите въ живота, като знаете, че нѣмамъ ни най-малко намѣрение да засегна нѣкого, но ви давамъ начинъ, какъ да тъчете, какъ да работите. Когато Господъ направилъ свѣта, явява се водата при него и го запитва: „Какво е мое то прѣдназначение?“ — Ще слѣзешъ долу да поливашъ цвѣтята, дърветата, за да цвѣтятъ и зрѣятъ, ще поишъ земята и всичко, което е по нея“. Слиза тя на земята и започва да извършва службата си. Слънцето, като я видѣло, влюбва се въ нея и захваща да я тегли нагорѣ, кара я да се изпарява. Като се качила горѣ въ пространството, взели да се каратъ за нея. Отъ тази прѣпирня водата се смразила и въ видъ на снѣгъ отново пада на земята. Водата се зарадвала за тази хубава, бѣла прѣмѣна, обаче единъ волъ излѣзълъ отъ своя яхъръ, и, като вижда земята покрита съ снѣгъ, запитва се: „Какво е това бѣло, но студено?“ Погледалъ, позамислилъ се, и оставилъ изверженията си върху снѣга. Водата се наскърбила, задѣто волътъ нацапалъ прѣмѣната ѝ. Другиятъ ѝ любовникъ, който се скаралъ за нея съ слънцето, когато тя била горѣ, въ пространството, казва на слънцето: „Сега може да си я вземешъ, менъ не ми трѣбва сега тя“. Водата се оплакала на слънцето, задѣто пострадала тъй жестоко. Слънцето пекнало силно, стопило снѣга, и водата се просмукала отъ земята, откждѣто наново като чисти, студени извори ще излѣзе пакъ на повърхността на земята.

Извержението на вола се обърнало на торъ, върху който израсли най-хубавитѣ плодни дървета. Мислете върху този разказъ. Бѣлото ще се стопи, а извержението ще стане торъ, върху който ще израснатъ хубави плодни дървета. Слѣдователно, тѣзи двѣ противорѣчия въ свѣта ще се примирятъ. Слънцето, като стане любовникъ, ще напече и ще донесе радостъ. Любовта като напече, всички недоразумѣния ще изчезнатъ, и злото и доброто ще се примирятъ; отъ студената вода ще излѣзатъ чисти, кристални извори, които ще утоляватъ жаждата на уморенитѣ пѣтници, а отъ изцапаната дреха ще израснатъ хубави плодове.

Слѣдователно, отъ гледището на любовта, всички страдания, които сега прѣживѣваме, ще се прѣвърнатъ въ една велика, стройна наука за човѣшкото сърце, душа, умъ и духъ. Заемете се да разрѣшите тази задача: $w : m = e : a$. Това сж четиритѣ проявления на любовта. Въ любовта $w : m = e : a$. Съ това ще турите основа на новата наука на живота, на възпитанието. Ще започнете, както цигуларътъ, не само да нагласяте своята цигулка, но и да знаете да свирите, защото любовта е най-великата ария, симфония въ свѣта, и, който може да свири и пѣе върху това, което тя е написала, той е истински човѣкъ, ангелъ, светия, Богъ. И сега въ бъдеще ще се учимъ да пѣемъ и свиримъ въ любовта. Когато сме наскърбени, нѣма да казваме, „колко сме нещастни“, а ще казваме, че сме въ минорно настроение. Когато сме радостни, ще казваме, че сме мажорно настроени. Минорната гама — това е стремежъ надолу, мажорната — стремежъ нагорѣ, а хроматическата гама — това сж процеси, които отиватъ отгорѣ надолу и отдолу нагорѣ.

Сега, като излѣзете отъ тукъ, искамъ да останете съ идеята — да разберете любовта като стремежъ, като чувство, като сила и като принципъ.

Биенето на сърцето има влияние косвено върху дишането, а дишането има косвена връзка съ кръвообращението и прѣчистването на кръвта. Ето защо всички съврѣмenni болести се пораждатъ отъ неправил-

ното разбиране на любовта, отъ неправилното дишане, окисляване въ организма. Следователно, всички тѣла у човѣка се заразяватъ отдолу нагорѣ, затова трѣбва да работимъ въ тѣзи четири области, за да прѣчистимъ душата си. Въ християнството се казва, че трѣбва да се покаемъ. Покаянието е стремежъ да прѣчистимъ сърцето, значи, то се отнася до стремежа на любовта. Следъ това идва раждане и новораждане, то се отнася до чувствата на любовта, до душата, посвещението — до ума, и най-послѣ идва възкресението, то се отнася до силата на духа, сир. до любовта като принципъ. И тъй, въ любовта има два процеса: въ сърцето и въ душата, въ ума и въ духа. Като мислите прѣзъ тѣзи процеси, ще минете прѣзъ всички степени на вашето развитие. Работете едноврѣменно въ сърцето, въ душата, въ ума и въ духа си. Между ума и духа има едно прѣкръстосване, защото умътъ е мжжътъ на сърцето, а душата е невѣстата на духа. Когато казваме, че Богъ е създалъ човѣка по свой образъ, това значи, че го е създалъ по образа на своята любовъ, защото трѣбва да знаете, че любовта е първиятъ образъ на Бога. Тъй че, думитъ «по образъ» значатъ «по любовъ». Единъ красивъ образъ — то е неговата любовъ. Познавате ли любовта, познавате и божие лице. Не познавате ли любовта, Богъ за васъ е безличенъ. „По подобие“, това значи «по умъ». Когато се каже, че човѣкъ е направенъ по образъ и подобие Божие, подразбира се, че е направенъ по любовта и мждростта на Бога. Следователно, ако искаме да приличаме на Бога, трѣбва да имаме неговата любовъ и мждростъ.

Вториятъ процесъ е слизането на човѣка, сгрѣшаването. Въ този човѣкъ сърцето е отъ прѣстъ, то е промѣнчиво. Следъ това Богъ му вдѣхналъ дихание на животъ, то е вториятъ процесъ — слизането на душата и духа въ физическия свѣтъ.

Това, което ви давамъ, е, за да работите върху него, а не за философия. Между него има много не-

изказано, много неизвѣстни. Това е една велика божествена наука, а туй, що ви говорихъ, е само кратко прѣдисловие, въведение въ великата наука на любовта. Проучете това въведение, спрете се върху четиритѣ отдѣла: на сърцето, на душата, на ума и на духа. Това сж четири области на този великъ свѣтъ, който Богъ е създалъ. Ние сме призвани да опитае този Богъ и да го проповѣдваме на свѣта. Има само единъ Господъ, той е Господъ на любовта като стремежъ, като чувство, като сила и като принципъ. Никаква друга философия, никаква друга религия не съществува. Любовта като принципъ е въ всичко и надъ всичко. И тъй, ако ме пита нѣкой, какъвъ съмъ, отговарямъ: Азъ принадлежа на любовта като принципъ, познавамъ Бога само като единъ образъ, служа на Бога, а неговото изявление е Христосъ. Любовта — това е материализираниятъ Христосъ, а материализираниятъ свѣтъ е материализираната любовъ на Бога. Цѣлиятъ физически свѣтъ е едно изявление на Бога, материализиране на Бога. И слѣдов., като познаемъ физическия свѣтъ, ще познаемъ Бога. Не си създавайте илюзии да искате да напуснете този свѣтъ и да отидете въ подобрь. Като го напуснешъ, кждѣ ще отидешъ? Не роптай противъ този свѣтъ, а вижъ божественото въ своя братъ. Ще кажешъ: „Защо Богъ е създалъ този грѣшникъ, този блудникъ?“ Не, вникни, спри се, нѣкой волъ е изхвърлилъ изверженията си върху него, но що отъ това? Слънцето, като пекне, ще го изкачи пакъ нагорѣ. Не се смущавайте, нека грѣшатъ хората. Този свѣтъ е отлично, хармонично създаденъ; азъ всѣкога се радвамъ, като го гледамъ. Като гледамъ това извержение, казвамъ си: Много хубаво е то, върху него ще израснатъ най-хубавитѣ плодни дървета. А отъ този нацапанъ снѣгъ какви хубави студени извори ще се образуватъ, когато го пекне слънцето! Ще примиримъ и едното, и другото състояние. Ако си бѣлъ и студенъ не се обезсърчавай; ако си единъ волъ и правишъ понѣкога пакости, пакъ не

се обезсърчавай. Това сж символи, които означават една велика истина. Ако не можеш да разбереш доброто въ най-малкото му проявление, какъ ще го разбереш въ най-великото? Ако не можеш да прѣцѣнишъ една капка вода, какъ ще прѣцѣнишъ повече? Прѣцѣнете Бога като любовъ и не му се сърдете. Всѣки день дръжте се нагорѣ и го питайте: «Излъга ме възлюблениятъ като стремежъ, изцапа ме». Той ще ви отговори: „Ти си въ стремежа на любовта, качи се една стѣпка по-горѣ“. Качишъ се една стѣпка по-горѣ и казвашъ: „И тукъ ме излъгаха, и братъ ми не е такъвъ, какъвто го мислѣхъ“. Да, и тукъ ще намѣришъ едно противорѣчие. Тогава изкачи се горѣ въ ума си. Като се качишъ въ принципа на любовта, тамъ ще намѣришъ причината на всички нѣща, които ставатъ, и всичко ще разберешъ.

Питате: „Какъ да се примиримъ, примири ни ти“. Азъ не съмъ дошълъ да ви примирявамъ. Скарате се, викайте мене. Като извършихте грѣха, питахте ли ме? Не е наука да примирявашъ. Азъ проповѣдвамъ една велика наука на любовта. Нѣкой изхвърлилъ изверженията си върху друго. Добръ е направилъ. Нѣкой е студентъ. Добръ е и това. Това е единъ процесъ. Азъ проповѣдвамъ любовта въ великъ смисълъ, любовъ активна, любовъ на цѣлувки, но съ съдържание, любовъ на чувства, но интензивна, благородна, любовъ на сила, но да има въ тази сила свѣтлина. Кждѣто и да влѣземъ, да има любовъ! Когато видя, че нѣкоя душа страда, азъ не плача за нея, не се сърдя на вола, че я нацапалъ, но ѝ казвамъ: Сестричко, изпари се, качи се по-горѣ, или стопи се, влѣзъ въ земята, слѣзни по-долу, не се смущавай.

Това е великата наука на любовта, която ще разрѣши всичко. Това, което виждате сега въ свѣта, противорѣчията въ домоветъ и обществата, това е единъ врѣмененъ процесъ, който се дължи на неразбиране на любовта. Върху това трѣбва да се спремъ

Сега искамъ отъ васъ да мислите, да се стремите да имате горещи сърца, да бъдете герои, да

не ви е страхъ отъ любовъ. Всички да сте пълни съ чувства, а да не сте като баби. Всички да размишлявате, искамъ да бъдете философи, а не да прѣдъжватъ, кой какво казалъ, кой ученъ какъ мисли по този или онзи въпросъ и т. н. Бихъ желалъ всички да имате сърца, души, умове, които да дѣйствуватъ. Като се срѣщнемъ тогава, ще има между насъ пълна обмѣна. Това е новото учение. Всичко старо да се забрави. Не се противете, не спорете. Нѣмаме врѣме сега за спорене. Ще кажете: „Еди-кой-си волъ оставилъ тамъ нѣщо отъ своитѣ извержения“. Това го зная. Кажете си: „Всѣки отъ насъ има велика мисия въ свѣта, трѣбва да бъдемъ герои, да бъдемъ по образъ и подобие на Бога, и тогава всички наши братя, заминали прѣди милиони и милиарди години, ще се съединятъ съ насъ“. Тѣзи братя сж серафимитѣ — братя на любовта; херувимитѣ; — братя на хармонията; прѣстолитѣ — на волята; господствата — на радостта, интелигентността; силитѣ — на движението и растенето; властитѣ — братя на външнитѣ форми, изкуството; началствата — братя на врѣмето, състоянието и такта; архангелитѣ — на топлината, огъня; ангелитѣ — носители на живота и растителността, тѣ приготвяватъ живота. Послѣдния — десетиятъ — чинъ ще заематъ напрѣдналитѣ човѣшки души. Да се съединимъ съ тѣзи братя, всички заедно ще засвиримъ, и Христосъ тогава ще каже, ще чуемъ неговия гласъ: „Елате вие дѣца, благословени отъ Отца моего, и наслѣдете новото царство, новото небе и новата земя на любовта, които съмъ пригоствилъ за васъ“.

Това е учението на любовта,

(Бесѣда, държана въ София, на 27. февруарий 1921 г.).

II.

Върата.

*„А сега оставатъ тѣзи тритѣ :
вѣра, надежда, любовь“¹⁾.*

Днешната ми бесѣда ще бже върху втория принципъ на човѣшкия животъ — върата.

Азъ вземамъ думата вѣра, понеже нѣмаме по добра дума отъ нея, вземамъ я въ най-широкъ смисълъ. И правя различие между „вѣра“ и вѣрване. Въ върата не може да има никакви противорѣчия. Тя изключва всѣко съмнѣние. А вѣрванията допущатъ наполовина съмнѣния. Може да вѣрвашъ, че ще станешъ добъръ, но може да вѣрвашъ, че ще станешъ и лошъ; може да вѣрвашъ, че ще живѣешъ, но може да вѣрвашъ и че ще умрешъ. Днесъ хората се въздигатъ, страдатъ и умиратъ все отъ вѣрвания. Свѣтътъ е пъленъ съ вѣрвания. Всички учени и религиозни хора учатъ само вѣрвания. Но това вѣрване не е донесло нито спасението, нито свободата, нито знанието, нито любовта, които очакваме, — защото е вѣрване. Не казвамъ, че вѣрването е лошо, но то е само прѣдговоръ на върата.

Ще засегна върата отъ четири гледища, а именно ще я разгледамъ като стремежъ подсъзнателенъ въ сърцето, като чувство съзнателно въ душата, като сила самосъзнателна въ ума, и като принципъ свръхсъзнателенъ въ духа, или, съ други думи, научно казано, като стремежъ въ подсъзнанието, като чувство въ съзнанието, като сила въ самосъзнанието и като принципъ въ свръхсъзнанието.

Сега спазете тѣзи съотношения. Азъ ще говоря по въпроса принципиално. Нѣмамъ за цѣль да защи-

¹⁾. I послание къмъ коринтянитѣ. 13 глава.

щавъмъ никаква ограничена кауза, никакво ограничено учение. Цѣльта ми е да говоря за истината тъй, както си е.

Вѣрата е принципъ на човѣшкия умъ. Значи, началото на човѣшкия умъ — това е вѣрата, или, въ другъ смисълъ казано, умътъ е съграденъ върху основитѣ на вѣрата. Вѣрата свързва човѣшкия умъ и интелектъ съ хармонията въ природата и му дава потикъ за развизане и изучване законитѣ на биетието

Сега, като ме слушате, бждете тъй добри, да оставите настрана само за единъ часъ всички ваши прѣдубѣждения; не да ги захвърлите, а да оставите раницата съ вашитѣ вѣрвания и заблуждения настрана, докато ви поолекне, а послѣ като ме изслушате, пакъ си я турнете на гърба и си вързете. Нѣмамъ нищо противъ това. Иначе, ще заприличате на онзи българинъ съ тежкия тозаръ, който билъ настигнатъ по пжтя отъ единъ коларъ. Коларътъ, като вижда, колко е тежъкъ товарътъ на пжтника, прѣдлага му да се качи на колата. Пжтникътъ се качилъ на колата, седналъ въ нея, но товара си не свалялъ отъ гърба. „Свали си товара, приятелю, и го остави настрана въ колата“, му казва коларътъ. — „Не искамъ да ти правя затруднения“, отговаря пжтникътъ. — „Не, ти менъ не затруднявашъ, а себе си. Моето желание е, товарътъ да слѣзе отъ гърба ти. Азъ приехъ тебе и товара ти, еднакво да си почивате, и за двама ви има достатъчно мѣсто въ моята кола“. Като се качимъ на тази божествена кола, ние трѣбва да свалимъ товара си, и да си отпочинемъ. Слѣдователно, всѣки отъ васъ, който иска да има просвѣтенъ умъ, въ каквото и да е направление, който иска да изслѣдва природата въ каквато и да е областъ, трѣбва да се стреми да изучи живата природа, трѣбва да има вѣра. Азъ не съмъ отъ ония, които казватъ, че трѣбва да се стремимъ и да се развиваме само въ една посока. Философски казано, всички посоки създаватъ една истинска посока, която е Истината. Затова ние трѣбва

да се стремимъ въ всички посоки, защото отъ гледището на вѣрата всички посоки сж добри. Може въ нѣкои отъ тия посоки да дойдатъ и страдания, но тѣ сж пжтъ за исправяне. Когато дойдатъ върху ни тия страдания, тѣ показватъ нарушение, въ миналото, на божественитѣ закони, елементитѣ, съзвучието на божествения свѣтъ, отъ което нарушение на ума се е родило злото въ сегашния свѣтъ. И отъ неразбиране, ние постоянно се питаме, отъ що е това зло? Ако вие прѣрѣжете една електрическа жица отъ инсталацията, въ която постоянно тече електрически токъ, и я уловите съ ржцѣтъ си, знаете ли, какво ще стане съ васъ? Тази жица е безопасна, докато си стои спокойно, но вземете ли да я прѣрѣзвате, тя става опасна. Ако стоите върху единъ кюнецъ отъ канализацията, вие сте на безопасно мѣсто, но речете ли: „Чакай да пробия една дупка, да видя, какво има въ кюнеца“, вие ще пострадате и трѣбва да бѣгате надалечъ. Защо? — Защото пробихте кюнеца, и течението на водата се измѣства, тя ще ви залѣе. Съврѣменнитѣ хора сж интересни: тѣ, като малкитѣ дѣца, носятъ длета и казватъ: „Хайде тукъ да пробиемъ кюнеца, хайде тамъ“. Като дойде опасността, казватъ: „Бѣгайте сега!“ Нѣкой химикъ-професоръ стои въ лабораторията, държи ретортата, прави опити, пукне се ретортата, прѣсва се течността, бѣга професорътъ настрана, всичко се разваля. Казвамъ: Този професоръ е пробилъ кюнеца. Не е само този начинътъ за изслѣждането, има и другъ начинъ за изслѣждане. Когато искате да тонирате вашия умъ, да го прѣчистите, непрѣмѣнно трѣбва да внесете въ васъ вѣрата. Нѣкой ще възрази: „Съ вѣра нищо не става“. Всичко съ вѣра става, а нищо безъ вѣра не става. Докато имате вѣра, вашиятъ умъ ще бжде здравъ, силенъ, гениаленъ, всичко може да направи. Въ момента, когато напуснете вѣрата, умътъ ви ще се раздвои, въ него ще се образуватъ пукнатини, и вие сте изгубени. Знаете ли, какво става съ такива хора? — Започватъ една работа,

единъ часъ работятъ, отчайватъ се, работитѣ имъ не вървятъ. Дойде пакъ вѣрата, пакъ започнатъ работата. Работятъ единъ часъ, отново я напушатъ. И тъй, въ свѣта едни хора работятъ, а други стоятъ по кафенетата, въртятъ си палцитѣ, не работятъ. Изгубили сж вѣрата! Какво да се прави съ тѣзи хора? — Внесете вѣрата въ ума имъ, и тѣ сж спасени. Азъ ще ви приведа единъ окултенъ разказъ, който трѣбва да имате всѣкога въ ума си, когато разсждавате върху вѣрата. Въ древно врѣме имало единъ царски синъ, който се влюбилъ въ една слугиня, която била мно о умна, интелигентна и красива. Рѣшилъ да се ожени за нея. Момата се зарадвала много и си казала: „Сега животътъ ми има смисълъ, този царски синъ ще ми достави всичко, за което съмъ мечтаела“. Тя си въобразявала, че ще има прѣкрасни палати, съ много стаи, дѣто ще ѝ прислужватъ придворни дами, фрейлини и пр. Той наистина ѝ направилъ голѣмъ палатъ, и, освѣнъ това, ѝ обѣщалъ всичко, за което тя си мечтаела, но, като се оженили, той ѝ казалъ: „Моля ти се, въ моя палатъ не искамъ да имамъ никакви слугини, за да не ми напомнятъ за твоя низкъ произходъ. Ти сама ще чистишъ тоя палатъ и ще нареждашъ всичко.“

Когато вѣрата се появи въ човѣшкия умъ, умътъ ще ти каже: „Азъ не искамъ въ моя палатъ да има слугини“. Кои сж тѣзи слугини? Вие не знаете нѣщо и казвате си: „Чакайте да видя, какво е казалъ едикой авторъ, какво е казалъ Кантъ!“ И Кантъ е човѣкъ като тебе, може да е изказалъ много хубави мисли, но не трѣбва напълно да се осланяшъ на него. Какво е казалъ Кантъ въ съчинението си: „Критика на чистия разумъ“? — Той е казалъ, че нѣщата сж непостижими. Това е 50% вѣрно. За човѣкъ, който има вѣра, всичко въ свѣта е постижимо. Следователно, постижими ли или непостижими сж нѣщата, това зависи отъ вѣрата, вѣрата обема врѣмето, а врѣмето е процесъ на божествения разумъ, то е тактъ на божествената хармония. Вѣрата опрѣдѣля отношенията на тоноветѣ, съчетанията вжтрѣ въ тази

божествена хармония; тя опрѣдѣля още и съотношенията на нашитѣ мисли. Всѣка мисълъ е тонъ въ нашия умъ. И ако имаме вѣра, всичкитѣ наши мисли ще образуватъ една величествена божествена хармония.

И тъй, вѣрата трѣбва да започне отъ сърцето, въ вашето подсъзнание, тамъ трѣбва да се вложи този свѣтълъ лжчъ на разумния стремежъ. Като си лѣгашъ вечеръ, вложи въ ума си слѣдната мисълъ: вѣрата, въ която азъ живѣя, ще внесе божествената хармония въ стремежитѣ на моето сърце. Легни си съ тая мисълъ, съ пълно упование въ твоето подсъзнание. Не философствуй, не мисли за послѣдствията. Когато постѣешъ нѣкое житно зърно въз емята, не мисли, какъ ще израсне. То само по себе си ще извърши своята работа. Ако седнешъ при него и мислишъ, какъ ще израсне, дали ще израсне или не, и почнешъ да го разравяшъ и заравяшъ, ти ще го развалишъ, ще го спънешъ, ще попрѣчишъ на развитието му. Така и нѣкои хора възприематъ една божествена мисълъ, но започнатъ да разсждаватъ, дали тя е божествена или не. Оставете тази мисълъ да израсне въ вашето съзнание! Докато една мисълъ не порасне, не започне да се развива, не цѣвне, не завърже, не даде плодъ, и тоя плодъ не узрѣе, не я бутайте: не може да се познае, дали е божествена или не, не може да познаете божествената истина, която е вложена въ нея. А за това нѣщо е необходимо врѣме. Врѣмето е изразъ на истината. Дѣто нѣма врѣме, нѣма истина. Лъжата всѣкога съкращава врѣмето. Всички, които заематъ пари отъ банкери съ кратки срокове, не прокопсватъ. Тѣ си промѣнятъ полицитѣ на всѣки три мѣсеца. Износно е полицитѣ да бждатъ съ дълги срокове. Въ свѣрѣмнената мисълъ всички учения иматъ кжси срокове. Ние не вѣрваме въ кжситѣ срокове, а вѣрваме само въ дългитѣ срокове. Ние считаме дългия срокъ за едно закржглено движение на енергията вжтрѣ въ душата.

Второто проявление на вѣрата е като чувство въ съзнанието. Това значи: въ даденъ моментъ ти да чувствувашъ, че твоята мисълъ не може да бжде мисълъ,

докато не се проектира въ материалния свѣтъ. Тази мисль трѣбва да добие правилна форма, защото правилното мислене не е нищо друго, освѣнъ мисльта ти да има правилно съчетание съ законитѣ, въ които живѣешъ. Ако мисльта ти не добие правилна форма, ще прилича на грозна жена, а грознитѣ хора не ги обичаме. Слѣдователно, грознитѣ форми произвеждатъ въ ума ни дисхармонично впечатлѣние. Красотата е едно качество на мисльта, затова мисльта въ насъ трѣбва да бѣде красива. Ако ти не чувствуваешъ, че твоята мисль е права, ще започнешъ да я провѣрвашъ съ други хора, но съ това ще изпаднешъ въ друга крайностъ. Защо? — Защото и тѣ може да се намиратъ въ сжщото състояние. Тогава, какъ ще провѣришъ, дали твоята мисль е права или не? Слѣдователно, първото нѣщо, което трѣбва да имашъ прѣдъ видъ, е слѣдното: да вѣрвашъ, че твоята душа чувствува нѣщата правилно. Душата никога не лъже, въ душата на човѣка нѣма никаква лъжа.

Третото проявление на вѣрата е въ силата на мисльта. Вашата мисль трѣбва да има сила, вжтрѣвъ нея трѣбва да има движение и разширение, т. е. тя трѣбва да бѣде производителна, да можешъ да свършишъ всѣка работа съ нея. Вие може да опитате силата на вашата мисль. Ако вашата мисль е правилна и върви хармонично въ всѣко отношение, т. е. има правиленъ стремежъ въ сърцето, правилни чувствувания въ душата, правилно разрѣшение въ ума, тогава, ако имате каквато и да е рана на ржката си, като сърсрѣдочите мисльта си върху нея, тя бързо — въ 5-10 минути, или въ 1 — 2 дѣня, споредъ раната, — ще заздравѣе. Всички катастрофи, които ставатъ сега и въ обществената, и въ политическата, и въ научната области, се дължатъ на туй разстройство на нашия умъ, който не е турилъ вѣрата за база въ живота. Ние живѣемъ съ вѣрвания въ свѣта. Отдѣ дохаждатъ всички катастрофи въ свѣта? — Тѣ дохаждатъ отъ това, че ние сме се усъмнили въ Бога, въ великия законъ на любовта, и казваме, че Богъ не е любовъ, и че

човѣкъ за човѣка е вѣлкъ. А този вѣлкъ Богъ го е създалъ. Тогава, каква философия, какъвъ смисълъ има животътъ, когато най възвишеното нѣщо въ свѣта ние наричаме вѣлкъ? А вѣлкътъ е отрицание на любовта, отрицание на вѣрата. Слѣдователно, всѣки човѣкъ може да стане вѣлкъ. Щомъ изгубите любовта си, вие сте единъ форменъ вѣлкъ, мечка, тигъръ, лисица, защото тѣзи диви животни сж отрицателни качества на великата добродѣтель, която наричаме любовъ. Вѣрата пъкъ опрѣдѣля, защо ние страдаме. Казвамъ: Ти си изгубилъ любовта си, затова си вѣлкъ. „Какъ ще се поправа?“ — Като внесешъ любовта въ сърцето си, тя ще внесе вѣрата, и ти ще се повдигнешъ, ще бждешъ единъ ангелъ да служишъ въ божествения свѣтъ. Вѣоръжете ума си съ вѣра, а не съ вѣрвания, защото вѣрванията сж религиозни, езически системи, които се явяватъ като резултатъ отъ опититѣ на миналото. Съврѣменнитѣ религии сж единъ опитъ за изправяне на човѣчеството. Азъ не ги осждамъ, но казвамъ, че всички религии иматъ стремежъ да помагатъ на човѣчеството. И всички велики учители дохождатъ между това човѣчество, за да го издигнатъ, за да му помогнатъ, понеже сж служители на великия божественъ законъ, но тѣхнитѣ послѣдователи сж изопачили тоя законъ, спрѣли сж се само на външната му страна и така сж изопачили живота. Тѣ сж създали така вѣрванията. Дохожда лѣкарьтъ и ти казва: „Въ мене вѣрвай, азъ ще ти помогна“. Започва: днесъ една инжекция, утрѣ друга, изхарчишъ много пари, но нищо не помага. Дойде попътъ, опѣе те. Не, не, въ такъвъ лѣкарь да не вѣрвашъ, а само въ онзи, който носи въ себе си любовта като принципъ. Ако лѣкарьтъ или приятельтъ ти носи тоя принципъ на любовта въ себе си, приеми го, но, ако не го носи, може той да бжде учителъ, свещеникъ, лѣкарь, затвори вратата си за него, не го приемай, нека остане вънъ.

Писанието казва: „Безъ вѣра не може да се угоди на Бога“. Азъ прѣвождамъ тѣзи думи тъй: безъ умъ, безъ мждрость не може да се угоди на

Бога. Кои дѣца радватъ родителитѣ? Нали умнитѣ, послушнитѣ дѣца? Глупавото, пакостното дѣте не радва родителитѣ си. Всѣки, който внася радостъ и веселие, той е уменъ. Умнитѣ синове и дѣщери, умнитѣ приятели, учители, свещеници, тѣ сж хората на вѣрата. Като запиташъ сега тѣзи хора, далѣ има задгробенъ животъ, тѣ се съмнѣватъ и казватъ: „Кой знае? науката още не го е доказала“. Но кой е по-напрѣдналъ: науката ли или ние? Ами кой създаде науката, тя ли насъ или ние нея? Ние сме като старитѣ езически народи, които си създаваха образъ като тѣхъ, падаха на колѣнѣ прѣдъ своя идолъ Ваалъ и го молѣха: „Покажи ни, дѣ е истината?“ Така и ние 8,000 години се молимъ на науката да ни покаже, дѣ е истината. Нищо нѣма да ни покаже тя. Има една наука, на която трѣбва да разчитаме, тя е божествената наука, науката на човѣшкия духъ на любовта, на която вториятъ принципъ е вѣрата. Тя е неизмѣнна наука, не се мѣни. Съврѣменната наука е човѣшка, тя е наука на вѣрванията, на хипотезитѣ. А въ науката на вѣрата всичко е опрѣдѣлено точно, математически; въ нея всѣки тонъ е на мѣстото си, както въ музиката, както въ математиката, всѣко число е на мѣстото си; въ нея всичко е точно прѣдвидѣно, както въ техниката, както въ организма. Ние казваме, че стомахътъ не е интелигентенъ, работи чисто механически. Не, той е отличенъ химикъ. Като му дадете нужнитѣ условия, той работи много по-добрѣ, отколкото нашитѣ химици. Въ него влиза храната необработена, несмлѣна, и веднага той отдѣля съответни сокове за смилането, разтварянето на хранитѣ. Слѣдъ нѣколкочасова работа, тѣй смлѣната храна прѣминава въ червата, за да си задържатъ тѣ отъ нея което имъ е потрѣбно, и послѣ се разнася чрѣзъ кръвта по цѣлия организъмъ. И бѣлитѣ дробове не сж едно духало, както нѣкои казватъ, и тѣ работятъ по известни закони, сжщо така и мозъкътъ си свършва добрѣ работата. А ние, съврѣменнитѣ хора, които се мислимъ за умни, интелигентни, какви ли глупости не правимъ!

Мжжътъ, като не може да изправи жена си, набие я хубаво. Учителътъ, като не може да поправи ученика, изпъжда го вънъ отъ училището. Свещеникътъ като не може да изправи паството си, отлжчва го отъ църквата, обявява пасомитѣ си за еретици. Държавата не може да поправи нѣкои отъ поданицитѣ си, хайде въ затвора, хайде на бѣсилката. И всички свърѣмненни държави правятъ специални заведения за провинилитѣ се свои поданници. Това сж заведения на вашитѣ глупости, за които ще ви сждятъ! Тѣй пише горѣ, въ невидимия свѣтъ. Това сж полици, които единъ день ще се плащатъ. Да не мислятъ разнитѣ министри и властувачи лица, че единъ день нѣма да отговарятъ за ония стотици и хиляди хора, които тѣ сж затворили въ тъмница! Не, небето и земята ще прѣминатъ, но нито една рѣзка отъ закона не ще се измѣни, докато не дойде всичко въ първоначалното си състояние. Тѣй е било отъ памтивѣка, ще бжде и до скончание вѣка. И не само въ България, но и навсѣкждѣ. Като говоря за скончание на вѣка, разбирамъ свършването на нашитѣ глупости, и началото на божествената хармония въ свѣта, на онази велика мисль, за която ви говоря. И като се срѣщнемъ, тогава нѣма да питаме: ти вълкъ ли си или не? Казвамъ: „Опитай ноктитѣ ми, опитай зжбитѣ ми!“ Ако имамъ такива, вълкъ съмъ, ако нѣмамъ, не съмъ вълкъ. А тази вѣра, благородното, разумното въ човѣка, не позволява да имашъ никакви нокти, никакви зжби. Ноктитѣ — това е кривата математика. Когато вълкътъ изгуби любовта си, та не може да разшири своята мисль, той застава на пята, чака да мине нѣкоя овца, да я хване и да я изяде. Защо постѣпва така? Той казва: „Както вие, господа, имате право да си купувате консерви отъ вашитѣ дюкяни, така и азъ имамъ право да си купя отъ божествения дюкянъ единъ консервъ, затова отварямъ запушалката и го изяждамъ“. Но въ божествения свѣтъ е забранено да се ядатъ консерви. Тамъ нѣма никакви консерви. Споредъ божествения законъ, вълкътъ, като срѣщне овцата, трѣбва да ѝ каже:

„Азъ съмъ много гладенъ, можешъ ли по закона на любовта да се пожертвувашъ за мене“? Ако овцата се съгласи, той може да я изяде; ако не се съгласи, ще почака да мине втора, трета, докато се намъри нѣкоя да се пожертвува. Ако не се съгласи нѣкоя овца, той ще се нахрани съ корени. Едно врѣме така е живѣлъ вълкътъ, това ще ви го докажа. То не е фигура, а великъ законъ. Когато постои вълкътъ 7—8 дни гладенъ, казва си: „Колко съмъ глупавъ, че едно врѣме азъ другоаче се хранѣхъ!“. Отива въ гората и се нахранва съ корени. Ако не се е хранилъ нѣкога така, отдѣ ще му дойде тази мисль? Значи, той е живѣлъ и при други условия. И сега нась, съврѣменнитѣ хора, трѣбва да ни остави Господъ десетина дни гладни, за да ни научи, че и по другъ начинъ може да се живѣе. Ще отидемъ въ гората, ще извадимъ сладки коренчета, и ще се нахранимъ. И така може да се живѣе. А съврѣменнитѣ лѣкари ще ни обясняватъ, какви елементи сж необходими за нашия организъмъ, какви сж елементитѣ на консервитѣ, и чрѣзъ какви храни ще си ги доставимъ. Не съмъ противъ това, но то не е култура. Имайте прѣдъ видъ, че всѣка органическа храна, която употребявате, колкото чиста и да е тя, винаги носи своитѣ отрови и причинява отлагания. Нѣма сжщество, което да не умре, щомъ се храни съ органическа храна. И човѣкъ почналъ да умира, откато е взелъ да се храни съ такава храна, защото въ всѣко органическо сжщество има чисто и нечисто поляризиране. Наблюдавайте, какъ котката изядда мишкитѣ. Тя улови една мишка и изядда всичко въ нея. Ако котката, която е такава чистица, би яла както трѣбва, тя би живѣла много повече. Тя казва: „Споредъ нашата наука, азъ не мога да се бавя, да губя врѣме, гладна съмъ, затова те изяддамъ цѣла“. Така и мжжътъ, дойде си отъ работа и казва на жена си: „Скоро, скоро, гладенъ съмъ“. Ако не е сготвено, да му мисли жената! Това не е наука. Ние трѣбва да започнемъ съ тия основни нѣща въ живота.

Сега ви остава да се запознаете съ вѣрата като принципъ, та да разберете онова нейно проявление, което примирява всички противорѣчия въ живота. Ще ви покажа, какъ се явяватъ противорѣчиата. Напримѣръ, двама млади се любятъ. Когато любовта се проявява като принципъ, и двамата сж готови да бѣгатъ отъ дома. Казвамъ: „Герои сж и двамата.“ Като се роди първото имъ дѣте, и майката започне да го кърми, вижда наоколо си, че условията сж неблагоприятни, забѣлѣзващъ — любовта между тѣхъ почва постепенно да охлажда. Защо? — Защото тѣ не сж разбрали любовта въ всичкитѣ ѣ страни, въ дълбокия ѣ смисълъ, че тя трѣбва да се поддържа съ интелигентностъ. Когато една птичка прави гнѣздото си върху клонетѣ на дърветата, тя избира такива клончета, които сж запазени даже и отъ най-слабия вѣтѣръ, и отъ буритѣ. Тѣй че, тя го съгражда много по-умно отъ всѣки инженеръ. Тя схваща, дѣ сж благоприятнитѣ условия за съграждане на гнѣздо, и тамъ снася яйцата си. А съврѣменнитѣ хора казватъ: „Ние можемъ и безъ гнѣздо, безъ добри условия да снесемъ яйцата си“. И наистина, снасятъ ги, но послѣ отиватъ да ги излюпватъ въ „Майчинъ домъ“. Това е култура на кукувицитѣ — тѣ снасятъ яйцата си въ чуждо гнѣздо. Питайте нѣкой естественикъ, отдѣ се е зародила идеята въ кукувицата да снася яйцата си въ чужди гнѣзда, а да не си прави сама гнѣздо? Нѣкой ще отговори: „Господъ е наредилъ така“. Не, Господъ не е казалъ това. Има много кукувици, при това интелигентни, които снасятъ своитѣ яйца все въ чужди гнѣзда. Знаете ли свойствата на кукувицата? Тя избира гнѣзда на слаби птички, та, като се излюпи кукувичето, то, като по силно, изхвърля другитѣ малки пичета отъ гнѣздото. Така постѣпвате и вие съ вашитѣ идеи. Казвате: „Ще снеса въ чуждо гнѣздо“. Снесете идеята си въ чуждо гнѣздо, изхвърляте другата, но вашата е пакъ кукувица. Сега разрѣшете, какво означава тази кукувица. Ако ти приемешъ една божествена мисль и ако тя не те научи, какъ да се

туришъ въ хармония съ божествения законъ въ природата, ако не внесе любовъ къмъ хората, какво те ползува тя, защо ти е тази мисль? Една мисль може да ти донесе и съмнѣние. Слѣдователно, безъ вѣра не може да се служи въ любовта, безъ вѣра не може да се угоди на Бога на мъдростта.

Като прочетете 8. глава отъ Притчитѣ, отъ 29. стихъ надолу, ще видите, че тамъ се говори за мъдростта, а тукъ говоримъ за вѣрата.

„Когато полагаше закона си на морето —
Да не прѣстѣпятъ водитѣ повелението му,
(Водата, морето, това е съврѣмениятъ свѣтъ)
Когато нареждаше основанията на земята
(Подъ „основание на земята“ се разбиратъ нашитѣ и всички органически тѣла),

Тогазъ бѣхъ при него и устройвахъ всичко;
И азъ му бѣхъ наслаждение всѣки день,
И веселѣхъ се всѣкога прѣдъ него.
Веселѣхъ се на обитаемата негова земя;
И наслаждението ми бѣше съ чловѣческитѣ
синове.

(Тукъ се говори не за сегашнитѣ човѣшки синове, а за тогавашнитѣ, които сж живѣли съ вѣра — носителка на любовта)

Сега, прочее, послушайте ме, о чада;
И блажени сж, които пазятъ пѣтищата ми.
Послушайте поучение и ставайте мъдри,
И не отхвърляйте го.

Блаженъ е този човѣкъ, който ме слуша,
И бди всѣки день при моитѣ двери,
И очаква при стѣлповетѣ на вратата ми.
Защото, който ме намѣри, ще намѣри животъ,
И ще вземе благословение отъ Господа;

„Който ме намѣри“, това значи: който намѣри вѣрата, ще намѣри живота, нѣма да се усъмни, отъ него ще изчезне всѣко съмнѣние, ще дойде въ него ново съзнание, ще се възпламени нова интелигентность и ще каже: „Сега вече разбирамъ смисъла на живота“.

А който съгрѣши противъ мене, своята душа онеправдава:

Всички, които ме мразятъ, обичатъ смъртта“.

Сегашнитѣ хора казватъ: „Може и безъ вѣра“.

Не, не, съ безвѣрие не може. Казвамъ: Не трѣбватъ вѣрвания, а вѣра. Безвѣрието и вѣрата, това сж два полюса, защото безвѣрникътъ може да стане и вѣрующъ, а човѣкътъ на вѣрата не може да се поляризира. Вѣрата е свързана съ човѣшкия умъ, съ човѣшкия интелектъ, а умътъ е свързанъ съ дишането. И понеже ние се намираме на границата на една нова еволюция въ свѣта, направили сме единъ жгълъ отъ 180°: Пътътъ, който сме извървѣли отъ деня на излизането ни отъ божествената хармония, е пътъ на слизане. Сега ние сме до дъното и започваме другата половина на тоя кръгъ, прѣдстои ни да изминемъ другъ жгълъ отъ 180°. Този е законътъ на еволюцията, при който ще изучавате нѣщата отдолу нагорѣ, когато досега сте ги изучавали отгорѣ надолу. Само по този начинъ ще имате една опитностъ много по реална отъ по раншната, по-достъпна за вашия умъ. Затова всички източни твърдения трѣбва да се провѣрятъ отъ ново становище. Опитноститѣ на източнитѣ и западнитѣ народи трѣбва да се провѣрятъ. И едниѣ, и другитѣ сж 50% вѣрни. И тамъ ще влѣзе вѣрата. Всѣка мисль и всѣка наука трѣбва да се провѣрятъ на опитъ, и нищо да се не взима на довѣрие. Вѣрата подразбира живъ опитъ, но опитътъ не става по единъ начинъ. Ако искашъ да провѣришъ една музикална пиеса, ще намѣришъ единъ опитенъ музикантъ, а не нѣкой обикновенъ, и отъ него ще разберешъ, дали тази музика е прѣзирна. Ако искашъ да разберешъ свойствата на материята, ще намѣришъ нѣкой ученъ химикъ, който не пробива кюлци и не прави експлозии, и отъ него ще искашъ да ти даде първитѣ упътвания върху великитѣ закони на материята. Материята, това е една реалностъ. Въ нейнитѣ сегашни форми тя е прѣходна; слѣдователно, ако се уповаваме на тѣзи форми, ние

се лъжемъ. Сегашнитѣ ѣ форми ще прѣминатъ къмъ други, които ще бждатъ реални. Сегашнитѣ наши мисли сжщо сж прѣходни; всичкитѣ ни сегашни разбирания сж само единъ прѣдговоръ къмъ онова правилно разбиране, което ще дойде. Съ тѣзи си думи не искамъ да кажа, че сте невѣжи или прѣстаци, че не разбирате нѣщата, но само констатирамъ, че причината на вашето невѣжество се дължи на това, че нѣмате вѣра. А вѣрата е свързана съ вашия умъ. Слѣдователно, онзи, който нѣма вѣра, не може да има правилно развитъ умъ, а оттамъ, не може да има и правилно дишане, защото умътъ е свързанъ съ дишането. Умнитѣ хора плавно и хармонично дишатъ. Мисълъ, която въздѣйствува на дишането, тя е права. Наблюдавайте нѣкоя красива жена или мъжъ, здрави по воля, сърце, умъ и ще забѣлѣжите красотата и пластичността въ дишането имъ! Който не диша правилно, и мисълта му е неправилна. Нѣкой писателъ ще пише нѣкоя статия, започва да размишлява, издишва издълбоко, послѣ диша неравномѣрно, става, изважда табакерата, напраща си цигара, разхожда се изъ стаята, пакъ сѣда, пише.... Статията е готова. Критиката започва да говори: „Еди-кой-си написалъ отлична статия“. — Написалъ димъ! Самата статия е толкова вѣрна, колкото и димътъ на цигарата му. Написалъ статия, какъ да се поправи обществото. Прѣди да започне статията, той казва: „Чакай да се прѣкрѣстя!“ Крѣсти се. Не, приятелю, крѣстътъ показва, какъ да носиш мъжнотиитѣ. Когато направишъ крѣстъ и кажешъ: „Во имя Отца“, запитай се: моята глава знае ли да мисли правилно? „И Сина“ — любовта дѣйствува ли въ сърцето ми? „И светаго Духа“ — силата на Бога въ мене ли е? Това значи да направишъ крѣста, и да прочетешъ „Во имя Отца“.... Крѣстътъ е нѣщо вжтрѣшно. Нѣкой казва: „Да се прѣкрѣстимъ!“ Да, да се прѣкрѣстимъ съ главата, съ сърцето и съ силата си. Като се прѣкрѣстите, кажете си: „Дали Господъ на мъдростъта е въ ума ми, имамъ ли вѣра?“

По какво се отличава човѣкъ съ вѣра отъ другитѣ, у които нѣма вѣра? По това, дали има страхъ. Въ вѣрата нѣма страхъ. Нѣкой казва: „Да викаме лѣкарь“. Ако викашъ лѣкарь отъ страхъ, че си боленъ, ти ще умрешъ; ако го викашъ съ вѣра, като твой братъ, твой приятель, ще оздравѣешъ. Като викашъ лѣкаря съ страхъ, и лѣкарьтъ ще се уплаши, и той ще каже, че положението е опасно, самъ не се рѣшава да лѣкува. Викатъ втори лѣкарь, и той казва същото. Викатъ трети, събиратъ се на консултъ, и най-послѣ и тримата казватъ: „Я ще оздравѣе, я не“. И това ще замяза на положението на онзи циганинъ, който казвалъ: „Азъ съмъ много ученъ, знамъ, дѣ има вода. Въ онзи долъ я има вода, я не“. Е, че такава наука всѣки я знае: „Я ще оздравѣе, я не“, „може да е добра, може да не е добра“. Старитѣ казватъ: „Ние знаемъ, може да е много добра, но може и да не е добра“. Тѣ не казватъ като циганина, напри-мѣръ, я е вѣрно, я не, но казватъ: „Може да е вѣрно, може и не.“ Нѣкой пита: „Ти какво мислишъ за моята мисль?“ — Е, може да е добра, вѣрна“. Не, може, а трѣбва да е вѣрна. И тогава казваме: „Не знаемъ, кой ще бжде спасенъ“. Не, знаемъ кой ще бжде спасенъ; знаемъ, кой ще влѣзе въ царството Божие; знаемъ кого Господъ е избралъ; знаятъ го и всички онѣзи, които иматъ вѣра. Нѣма скрито-покрито за вѣрзация. Скрито-покрито има, но кога? Само въ прѣстѣпленията, само тѣ се криятъ. И добритѣ дѣла трѣбва да сж тайни. Въ този свѣтъ и добритѣ и лошитѣ хора трѣбва да се криятъ. Защо? Само злото е скрито. Лошиятъ човѣкъ се крие да не го хванатъ и затворятъ въ тъмница. Добриятъ, богатиятъ човѣкъ се крие, да не го подведатъ подъ членъ 4 отъ закона, та да му кажатъ: „Ти си неприятель на народа, хайде въ дрънголника“. Ето защо сега богатитѣ отричатъ, че сж богати, а едно врѣме хората се хвалѣха, че сж богати, че иматъ пари. Днесъ всички богаташи искатъ да минатъ за сиромаси. Защо? Защото има членъ 4. Това

не е правилно мислене, това не е философия на живота. Волтъгъ, който оре на нивата и раздѣля браздитѣ, казва: „Азъ съмъ, който ора“. Да, защото има остень; а орачътъ е, който носи закона. И азъ мисля, че ние сме минали това учение на остена. Сега е учението на вѣрата. Споредъ новото учение, всѣки самъ трѣбва да опита своята мисль, вѣрна ли е. Ще прѣдставя мисльта си на брата си, и ще го оставя той да я възприеме. Той нѣма да ме пита, вѣрна ли е мисльта ми. Защо? — Защото азъ съмъ опиталъ мисльта си 99 пѣти. Не само азъ, но хората отъ 8000 години насамъ сж опитвали този великъ законъ. И вие може да го опитате. Днесъ ви говоря за вѣрата. Кажете: «Ние ще живѣемъ съ вѣра». Внесете въ себе си вѣрата, и започнете да работите съ нея. Не мислете, какъ гледатъ хората на васъ, дали сте интелигентни или не. Е, хубаво, като сте интелигентни, ще ви дамъ да рѣшите една задача: $a : a = b : b = c : c$. Какво ще разберете отъ тази задача? Тя е задача, която опрѣдѣля отношенията на невидимия свѣтъ къмъ видимия. Когато става извѣстно явление въ физическия свѣтъ, съответно явление става и въ невидимия. Такъвъ е законътъ. Когато единъ човѣкъ се ражда на земята, едновременно съ него другъ се ражда на небето. Когато нѣкой умира на земята, и на небето умира нѣкой. Когато единъ човѣкъ умира на земята, за небето той се ражда, т. е. за да отиде единъ човѣкъ отъ земята на небето, трѣбва другъ да дойде на земята. Тѣ се замѣстятъ. Между величинитѣ има извѣстно съотношение. Нѣкой пита: «Защо трѣбва да умирамъ?» — Не, нѣма да умрешъ, но казвамъ: рѣшено ти е да се родишъ въ другия свѣтъ, а другъ да се роди на земята. Ще кажете: «Дотукъ те слушахме, но оттукъ нататѣкъ нѣма да те слушаме». Не настоявамъ да приемете това като една положителна истина, а като единъ символъ, но ще го провѣрjavате и ще разберете, че има извѣстно съотношение между духовния и физическия свѣтъ.

И тъй, ще разгледате, каква е вѣрата ви въ подсъзнанието, въ съзнанието, въ самосъзнанието и въ свръхсъзнанието. Когато отъ вашата душа изчезне всѣкакво съмнѣние, умраза, лъжа, и тѣ излѣзатъ на повърхността, кажете си: „Не, съ тази величина вече немога да боравя.“ Кажете ли си така, това показва, че вѣрата е турила въ сърцето ви своя пръвъ корень. Вѣрата има свръзка съ ритмичното дишане. Затова индуситѣ се стремятъ да дишатъ ритмично, като искатъ понѣкога да регулиратъ своята мисль отгорѣ надолу. А западнитѣ още не знаятъ това: тѣ иматъ стремежъ отдолу нагорѣ. Забѣлѣзано е, че у охтичавитѣ хора дишането става бързо, ритъмътъ на дишането имъ е късъ, слѣдователно, смѣната на енергиитѣ у тѣхъ е неправилна, което значи, че между вѣрата и мисльта има борба. Отъ какво се ражда охтиката? — Или отъ страхъ, или отъ умраза. Всѣка мома може да стане охтичава: вземете ѝ любовника, лишете я отъ надеждата, че ще има другъ, и у нея ще се яви стѣснение, умраза, и тя ще стане охтичава. Тя казва: „Безъ този момъкъ не мога да живѣя.“ Тамъ е заблудението. Не, твоятъ момъкъ е въ твоя умъ. Той е твоята любовъ. Ако момата срѣщне момъкъ отъ физическия свѣтъ, който ѝ съотвѣтствува, нека го вземе, но, ако не срѣщне такъвъ, по добръ е да си живѣе сама. Първиятъ любовникъ на ума е сърцето. Залюбятъ ли се двамата, това е правилната женитба. Но момата казва: „Този вжтрѣшенъ любовникъ нѣма да ме храни, а вѣншниятъ, вѣншниятъ.“ — Не, вѣншниятъ ще те прѣдаде. Вие, мъже и жени, които сте опитали този законъ, които сте се женили, щастливи ли сте, разрѣшили ли сте правилно този въпросъ? — Не. Вие мязате на знаменития английски реформаторъ Йоанъ Веслей, който се оженилъ за своята възлюблена и слѣдъ три дни казалъ: „Не си струва човѣкъ да се жени.“ И това го казва единъ великъ човѣкъ, реформаторъ! Умътъ е първиятъ възлюбленъ. Той ще ти донесе свѣтлина, Този възлюбленъ ще намѣри вѣншни форми, за да се изрази. Тогава пъкъ сърцето на

момъка ще намѣри своята възлюблена отвѣнка и ще стане едно правилно кръстосване. Когато умътъ на момъкъ се прѣкрѣстоса въ сърцето на мома, става добра, истинска женитба на физическия свѣтъ. А днесъ всѣки момъкъ търси мома, и обратно. Намѣри мома, започне да ѝ чете какво е написалъ. Тя се възхищава. Той казва: „А, гений съмъ азъ.“ Когато момата изказва своитѣ възжеленни чувства, той ѝ казва: „Колко си наивна!“ Кажете ли ѝ така, да стои далечъ отъ него, той не е за нея, у него нѣма ритмично дишане. Ще кажете: „Ще ни изкарашъ кирливитѣ ризи.“ — Да, тази вода, която иде сега въ свѣта, ще ви изкара всички кирливи ризи. Ами като натопите кирливитѣ ризи въ топлата вода и ги варите, кирята нали кипва, и изплува отгорѣ? Слѣдователно, като насадите правилната мисль въ ума си, тя ще изкара всички недъзи.

Не мислете, че моята бесѣда има прѣдъ видъ вашитѣ погрѣшки! Това нѣма нищо индивидуално къмъ васъ. Но ви казвамъ, че, ако искате въ бж-деще животътъ ви да бже хармониченъ, вложете вѣрата въ себе си, измѣнете мисленето си и започнете да изправяте миналото си. Всички ваши мисли и желания, наслоени у васъ отъ редъ минали съществування, може да се изправятъ само чрѣзъ закона на любовта въ човѣшкия духъ и чрѣзъ закона на човѣшкия умъ. Когато любовта проникне отдолу нагорѣ, отъ сърцето въ душата, отъ душата въ ума и оттамъ въ човѣшкия духъ, ще има хармония, движение въ двѣ посоки — двѣ противоположни течения. Когато двама души се ржкватъ, нали подаватъ отъ двѣ мѣста ржцѣтъ си; това е движение, въ което има едновременно двѣ противоположни течения. Ако въ момъка мисълта и дишането сж правилни, въ него става правилно течението и, ако сте ясновидецъ, ще забѣлѣжите, че отъ ржката му по направление къмъ ума ще изтича една свѣтлина. Ако чувствата на момата сж правилни, ще видите, че отъ нея излиза една бѣла, мека свѣтлина, окръжена съ една много тънка, розова краска. Тѣзи

два свѣтлини, на момъка и на момата, като се срѣщнатъ и се съединятъ, ще образуватъ божествена вълна. Какво чувствуватъ тѣзи млади? Казватъ: „Ние сме готови двамата заедно да се боримъ въ свѣта и да се жертвуваме.“ Тогава при това положение и бабитъ ще възкрѣснатъ. Защото стари хора нѣма. Стари хора сж онѣзи, които сж изгубили оня първиченъ законъ на вѣрата, и тѣ умиратъ отъ гладъ. Хербертъ Спенсеръ казалъ: „Когато обмѣната на енергиитъ въ организма става неправилно, човѣкъ бързо остарява и може да умре скоро, а когато става правилно, т. е. колкото харчи, толкова и печели, той може да живѣе 100, 200 и по-вече години“. Азъ не поддържамъ таквъ възгледъ, защото смисълътъ на живота не се състои въ неговата продължителность, а въ неговото разумно приложение. Христосъ казва: „Азъ дойдохъ, за да дамъ животъ и да го иматъ прѣзизобилно“. Като знаемъ какъ да съчетаваме силитъ на сърцето, душата, ума и духа си, това може да направимъ и на себе си, и на приятелитъ си. За това Христосъ казва: „Ако двама души сж събрани въ мое име, трѣбва да иматъ една цѣль.“ Това сж хората, които трѣбва да иматъ любовъ. Богъ е любовъ и всички хора се движатъ къмъ любовта, но сжщеврѣменно искатъ да бждатъ богати щастливи, а това почива на извѣстни закони.

И тѣй дишането трѣбва да бжде ритмично. Допуснете ли, обаче, въ себе си умразата или лѣжката, дишането ви ще се измѣни. Достатъчно е човѣкъ да допусне въ себе си стотина такива мисли и желанія, за да му се причини апоплектиченъ ударъ. Натрупването на тѣзи мисли ще подѣйствува на дишането, дишането на сърцето, и животътъ веднага ще се прѣкрати. Защо? — Защото този човѣкъ не е мислилъ и дишалъ правилно. Отъ невидимия свѣтъ ще изпратятъ комисия, която ще каже: „Този човѣкъ не е мислилъ правилно,“ и ще му види смѣтката.

Безъ вѣра не може да се угоди на Бога, безъ вѣра не може да се служи на човѣчеството, безъ вѣра не може да служимъ на ближния си, безъ

вѣра не може да служимъ и на себе си. Деньтъ, въ който човѣкъ изгуби вѣрата си, и той е изгубенъ. Трѣбва ви вѣра положителна, вѣра въ своитѣ мисли и чувства, а не въ чуждитѣ. Азъ не говоря за яйцата на кукувицата. Кои сж вашитѣ мисли? — Това, което е родено отъ Бога, то е наше, общо е, а онова, което е родено отвънъ, то е кукувичино яйце. Нѣкой иска да направи голѣма кжща, да даде голѣмо угощение, но горко на кокошкитѣ, които ще участвувтъ, които ще пострадатъ за това угощение. Това е навсѣкждѣ въ свѣта. Единъ народъ ще стане богатъ, но за негова смѣтка другъ ще осиромашѣе. Това не е правилно, то не е култура. Слѣдователно, като се изопачи закона на вѣрата, народитѣ се израждатъ. Цѣли народи, цѣли племена, материци и раси изчезватъ. Ако хората мислятъ така още 100 години и сегашната раса и всички европейски народи ще оглупѣятъ, ще се изродятъ. Като се изродятъ тѣ, ще дойде нова раса, която ще тури единъ новъ редъ на нѣщата, затова първото нѣщо е да изправимъ мисълта си, да туримъ въ насъ вѣрата. За сега ще оставимъ народитѣ, ще оставимъ закона на еволюцията да си върви по своя пѣтъ, а въ вашата душа не искамъ да остане абсолютно никакъвъ страхъ. Страхътъ оставете вънъ! Да ви е страхъ, само когато грѣшите, а когато правите добро, да не ви е страхъ. Ние, съврѣменнитѣ хора, мислимъ само, какво ще стане съ насъ. Нищо лошо нѣма да стане. Онзи, който ни е пратилъ на земята, любовта, която ни е родила, която е първото нѣщо на свѣта, ще ни направи безсмъртни. Дрехитѣ ни може да се измѣнятъ, но това не е смъртъ. Това сж вариации, това сж пѣние, божествена хармония на нѣщата. Най-първо, потрѣбна е вѣрата, за да измѣните всички свои мисли. Постарайте се при първия урокъ да внесете въ себе си хармония. Имате извѣстно болезнено състояние, кажете си: „За да поправа това си състояние, зависи отъ вѣрата, за това ще измѣня вѣрванията си въ вѣра, и ще туря хармония въ мислитѣ си.“ Съединете

се съ всички хора, и кажете : „Всички хора по земята сж добри, всички закони сж правилни, нѣма изключения. Смъртъта е нѣщо прѣходно въ свѣта.“ Ако приложите този законъ въ ума си, нѣма да мине и единъ, два или три часа, или споредъ сериозността на болестъта нѣколко дни, и болестъта ви ще изчезне. По сжщия начинъ може да провѣритѣ дали мисълъта ви е права. Опитайте този законъ и когато имате ревматизъмъ въ крака си, не бързайте да викате лѣкаръ, а провѣрете дали можете чрѣзъ мисълъта си да прѣнесете болестъта въ ржката си и отъ тамъ да я изхвърлите навънъ. Ако дѣйствувате чрѣзъ вѣрата си, ще прѣмѣствате токоветѣ на вашето електричество и магнетизъмъ отъ едно мѣсто на друго въ организъма си, и ревматизмътъ ви ще мине. Ревматизмътъ — това сж натрупани мисли, затлъстяването — това сж пакъ мисли. Човѣкъ, който много мисли, ще започне и да чувствува много. Това показва, че у таквъ човѣкъ сърцето дѣйствува много. Ако нѣкой много яде и не работи, ще затлъстѣе много, и скоро викатъ лѣкаръ. Затлъстяването е единъ признакъ, че мислитѣ и чувствата, не сж правилни. Сжщия законъ е и за сухитѣ хора. Сухитѣ сж много активни. Не, всичко трѣбва да бжде умѣрено. Дойде ли у васъ една мисль, не я спирайте, а проявете я, дойде ли едно чувство, проявете го. Работете, не се отказвайте отъ работа. Така ще влѣзете въ връзка съ великия божественъ законъ. Ако срѣщнете нѣкой старецъ падналъ на пжтя, а вие сте студентъ или учителъ, бързате за работа, не се спирате. Нищо, спрете се, помогнете му съ каквото можете. Или видите, че се биятъ двѣ дѣца, плачатъ, спрете се, примирете ги. Да не ги набиете, но имъ дайте по единъ левъ или грошъ, или ако имате ябълки, по една ябълка. Посвѣтвайте ги да не се биятъ. И обърнете имъ внимание, че сж братчета, че и двамата сж прازی. Така примирени, тѣзи дѣца всѣкога ще ви слушатъ. Ще извършите една добра работа. Но ако ги примирявате, и имъ обяснявате, че не сж на правата страна, нѣма да ви разбератъ. И двамата

сж на правата страна. Между васъ, религиознитѣ, има много да плачатъ. За какво? — За грѣховетѣ си Свѣтскитѣ хора пѣкъ плачатъ. че умрѣлъ нѣкой отъ тѣхъ. Ученицитѣ плачатъ, че сж пропаднали на изпита, професоритѣ плачатъ, че сж изгубили мѣстото си. Всички плачатъ, защото не мислятъ правилно.

Постарайте се да внесете въ дишането си ритмичность, правилность. Дойде ви нѣкоя правилна мисль, провѣрете веднага, правилно ли се извършва дишането у васъ? Всѣка мисль, която дава потикъ въ живота ви, е правилна. Вие дишате съ прѣкъсване, но това е една неправилность, отъ която трѣбва да се освободите. Ако дишате така, ще ви сполѣти нѣкое нещастие. Забѣлѣжете, че, когато дишате неправилно, сърцето ви бодне, трепне отъ врѣме на врѣме. Таково трепване става и съ овцитѣ на нѣкой овчарь, когато прѣдстои да имъ се случи нѣкакво нещастие. Ако овцитѣ прибързатъ и се спратъ внѣзапно, овчарьтъ знае, че нѣма да се мине нѣкояко часа, и нещастieto ще стане. Ако вашитѣ мисли и чувства бѣгатъ отъ едно мѣсто на друго, както овцитѣ, трѣбва да сте на поста си, да знаете, че крадецътъ е близо до васъ.

И тѣй, вѣрата е единъ живъ принципъ на ума. Само чрѣзъ нея ще можемъ да узнаемъ всички тайни, които сж вжтрѣ въ природата. Знаемъ ли тѣзи тайни, ще можемъ да обновимъ и живота си. Това нѣма да стане въ 1, 2 или 10 години, но вжтрѣ въ 100 години ще стане. И тѣй, тѣзи два принципа — любовта и вѣрата, трѣбва да ги съединимъ. Ние трѣбва да съчетаемъ силата на духа, на ума, на душата, на сърцето, като стремежъ на сърцето въ подсъзнанието, като чувство на душата въ съзнанието, като сила на ума въ самосъзнанието, и като принципъ на духа въ свръхсъзнанието, и въ това съчетание ще дойде новата мисль, която може да ни обнови. И тогава ще забѣлѣжите, че, когато се срѣщнатъ двама души, у които има такова обновление, тѣ може да се търпятъ. Нѣма ли това обновление, тѣ не може да се търпятъ.

А това е много естествено, защото и двамата сж негативни или по сърце, или по душа, или по умъ, или по духъ. Всѣкога трѣбва да има хармония и допълване, т. е., когато умътъ дѣйствува у момъка, въ момата трѣбва да дѣйствува сърцето; когато у момъка дѣйствува духътъ, въ момата трѣбва да дѣйствува душата. Само така ще има пълна хармония, пълно съчетание. Дѣто и да сж тѣзи хора, между тѣхъ винаги ще има едно съчетание. Влѣзе ли една и сжща мисль въ двамата, ще има дисхармония, разединение. Всѣка мисль има едно движение отъ сѣверъ къмъ югъ и отъ изтокъ къмъ западъ. Това прѣдставлява човѣка. Иначе, винаги ще има едно кръстосване. Това сж сили на сърцето, сили на душата, сили на ума и сили на духа. Силитѣ отъ ума слизатъ къмъ сърцето, т. е. отъ главната нервна система слизатъ къмъ симпатичната нервна система, а оттамъ възлизатъ къмъ главата. Тамъ, дѣто става това прѣплитане, се образува новъ потикъ. Слѣдователно, срѣщнете ли човѣкъ, билъ той мжжъ или жена, съ когото мислитѣ ви се прѣплитатъ правилно, ще почувствувате извѣстна хармония, и у васъ ще се родятъ или нови мисли или нови чувства. Ако нѣма между васъ тази хармония, ще се върнете у дома си обрѣмененъ, ще ви заболи глава. Това не говори, че тѣзи хора сж лоши, но вие трѣбзаше да постѣпите по другъ начинъ. Зимно врѣме съ бѣли, леки дрехи ли ще се облѣчете? Лѣтно врѣме съ дебели дрехи ли ще се облѣчете? Когато отивате при човѣкъ, който живѣе въ зимата на своя животъ, ще облѣчете дебелитъ си дрехи. Когато отивате при човѣкъ, който живѣе въ своето лѣто, ще се облѣчете съ свѣтли, леки дрехи. Вие ще се съобразявате, кждѣ и по кое врѣме отивате, и не мислете, че хората сж лоши. Лоши хора въ свѣта нѣма, въ положителенъ смисль. Лоши хора, споредъ менъ, сж онѣзи, които иматъ много торъ и които грабятъ наготово. Какво грабятъ? — Доброто на другитѣ хора. Добри хора сж тѣзи, които даватъ, а лоши хора сж ония, които взематъ.

Разбойникътъ стои въ гората, чака да мине нѣкой. Минава човѣкъ, който е работилъ цѣли 3—4 години, за да спечели нѣщо и нахрани дѣцата си. Взима му паритѣ, ограбва го. И тъй, въ свѣта сжществуватъ два метода за ограбване: бавенъ и бързъ. Напримѣръ, искашъ да вземешъ паритѣ на единъ човѣкъ. Започвашъ да го убѣждавашъ. Отивашъ първия день при него, говоришъ му, не се съгласява. Отивашъ втория день, пакъ го убѣждавашъ — не се съгласява. Най-послѣ успѣвашъ да му вземешъ паритѣ. Той казва: Излѣга ме този човѣкъ! Бързиятъ начинъ е оня на апаша: когато отидешъ при нѣкого съ револверъ въ ржка, и той самъ казва: „Взимай, взимай, по-скоро!“ Така не се губи врѣме. Бързиятъ методъ е врѣденъ Всички сегашни хора постжпватъ споредъ него, носятъ си револвера и казватъ: „Дай си паритѣ, ти ще работишъ, а азъ ще почивамъ,“ а въ божия законъ е писано: Всинца ще работимъ, и еднакво ще дѣлимъ благата. Всѣки ще работи, споредъ колкото може, и никой никого не трѣбва да използува. Туй е законътъ на вѣрата.

Като ви говоря за вѣрата, казвамъ, че на земята живѣятъ и други сжщества, много умни, които вие не виждате. Сега ще навлѣза въ друга областъ, дѣто $x:y = x_1:y_1$. Послѣдното отношение $x_1:y_1$ прѣдставлява отвлѣчения свѣтъ. Тѣзи сжщества сж по-умни, по-интелигентни отъ васъ, тѣ сж усвоили законитѣ, които напжтватъ нашия животъ и дѣйствуватъ между насъ Каквото и да мислите, каквото и да проектирате, тѣ сж между васъ. Вие сте подъ тѣхното влияние. Мислите, какъ да разрѣшите единъ въпросъ. Тѣ се борятъ, и тѣ го разрѣшаватъ. Не мислете, че тѣзи хора сж сѣнки, тѣ сж реални хора, материализирани, облѣчени сж съ тѣла, и има начинъ да говорите съ тѣхъ, а не сж сѣнки. За да ме разберете по-добрѣ, ще ви приведа едно сравнение. Прѣдставете си, че се намирамъ прѣдъ единъ мравунякъ. Мравкитѣ си иматъ извѣстенъ редъ на нѣщата, носятъ си това-онова въ мравуняка. Поставя

бастуна си въ мравуняка имъ, дигне се голѣмъ шумъ между мравкитѣ, нѣкой имъ разстройва мравуняка. Казватъ си: „Въ природата ставатъ нѣкои сътресения, естествени сили влияятъ“. А тѣзи сили сж моятъ бастунъ. Послѣ туря прѣста си между тѣхъ, нѣкоя мравка ме ухапва. Прѣдставете си, че у нѣкоя мравка дойде мисълта, че тукъ има нѣкое разумно същество, което имъ прѣчи, далечъ ли е тя отъ истината? Слѣдователно, по отношение на тѣзи грамадни хора, за които ви говоря, ние сме като мравкитѣ. Азъ мога да ви докажа, че тѣ съществуватъ, като туря между васъ тѣхния бастунъ, и ви размърдамъ. Може да направите опитъ, да видите тѣхния бастунъ. Стоя единъ день прѣдъ единъ мравунякъ и съ лупата си фиксирамъ свѣтлината точно къмъ пѣтя на мравкитѣ. Тѣ отиватъ къмъ свѣтлината, но, като ги парне, отскачатъ. Казватъ си: „Какво е това явление, нѣщо много свѣтло, но пѣри“. Наобикалятъ ме мравкитѣ, разсжждаватъ наоколо ми — цѣлъ концертъ. Чудятъ се на това явление. Казвамъ имъ: „Азъ съмъ, познавате ли ме?“ Често и тѣзи голѣмитѣ хора, умнитѣ ги наричамъ азъ, фокусиратъ съ хората, както и ние правимъ съ малкитѣ мравки. Тѣ сж рѣшили да поправятъ свѣта: дадена имъ е власть отгорѣ, даденъ имъ е и планъ, и сега тѣ ще разоратъ. Това наричамъ азъ новъ редъ и новъ порядъкъ въ свѣта, това, което тѣзи същества ще донесатъ.

Като ме слушате сега, вие си казвате: „Ако това е истина, голѣма лъжа е“. „Бу сахи иса, чокъ яландъръ“, както гласи турската пословица. Ако имате вѣра, ще направите опитъ, и ще се увѣрите, но, ако имате само вѣрвания, ще кажете споредъ турската пословица: „Ако това е истина, голѣма лъжа е“. Не, не е лъжа това.

И тъй, да се повърнемъ къмъ мисълта си.

Тази първична интелигентность, която трѣбва да дойде въ свѣта, произтича отъ Бога; отъ тоя първоисточникъ иде сега нова вълна, която хората трѣбва да приематъ. Казватъ: „Богъ вдъхналъ душа въ чо-

вѣка“. Сега Богъ прави нови вдишвания. Въ хиляди години Богъ единъ пѣтъ вдишва. Ще разберете двата принципа, че Богъ е всеобемна любовъ, която обгръща всички същества, че Богъ е всеобемна интелигентностъ. Тази интелигентностъ ще се прояви споредъ естеството на всѣко същество. Трѣбва да има едно разнообразие, но и въ всинца насъ трѣбва да има тази божествена хармония. Подложете на опитъ учението, направете дишането си ритмично, внесете въ сърцето си, въ душата, въ ума и въ духа си, както и въ подсъзнанието, съзнанието, самосъзнанието и свръхсъзнанието си мисълта да видите тѣзи същества, и вие ще ги видите. Когато видите тѣзи същества, вие ще намѣрите вашитѣ учители, вашитѣ братя и сестри. Тѣ сж благородни същества и тѣй високи въ своитѣ постѣпки, и така изпълняватъ Христовото учение, че вие и понятие нѣмате отъ всичко това. Когато отидете въ дома имъ на гости, ще ви приематъ като по-малки свои братя, ще ви дадатъ най-добрия приемъ, и ще ви изпратятъ въ този свѣтъ, да носите новото учение. При сегашното ви състояние, съ тѣзи умове, сърца и души, които имате, не може да ги видите. Вашето небе е облачно. Съмнѣнието, което имате, далѣ това съществува или не, показва, че не може да служите на вѣрата, на този Господъ, който е вжтрѣ, въ васъ — подразбирамъ душата ви. И тѣй, безъ вѣра не може да се угоди на Бога, на любовта. Вие не сте още вжтрѣ въ тѣлото си, а сте извънъ него. Тѣлото на човѣка за неговата душа е още само като катедрата за професора — качи се на нея, прѣподаде урока си, прѣстои всичко 2—3 часа, и слиза. Човѣкъ само временно живѣе въ тѣлото си, дѣто си има и катедра. Духътъ слиза въ тѣлото само въ извѣстно врѣме, за извѣстни часове и минути, докато прѣподаде уроцитѣ си. Но душата е нѣщо велико! Нѣкои ме питатъ: „Като е толкова велико, голѣмо нѣщо, какъ се събиратъ толкова души въ свѣта?“ Велика душа е онази, въ която има интензивна, широка любовъ и пра-

вълна мисъл Душа, въ която нѣма любовъ, нѣма правилна мисълъ, тя е малка. Не е въ външната форма, не е въ голѣмото шише. Светецътъ може да живѣе въ колиба, а прѣстѣпникътъ — въ палатъ, но не е палатътъ, който създава гения, нито колибата, която създава невѣжеството. Слѣдователно, вие трѣбва да измѣните мисълта си, за да измѣните свѣта. Всички ние колективно създадохме нашата мисълъ, нашитѣ тѣла, като ги изопачихме. Пакъ колективно ще работимъ, за да се върнемъ къмъ първоначалното съзнание, като се съединимъ съ тоя великъ законъ.

Днесъ врѣмето е ясно, свидѣтель на това, че, ако приемемъ новото учение, ще имаме тази свѣтлина. То свидѣтелствува за мене, но азъ и така съмъ щастливъ и богатъ, а вие трѣбва да придобиете това за васъ и ще го прѣдадете на вашитѣ дѣца, на вашето поколение, а сега вашитѣ почернѣли лица и побѣлѣли косми говорятъ друго нѣщо. Азъ бихъ желалъ да ви побѣлѣватъ космитѣ, но не отъ страхъ, а отъ любовъ. Когато косата се измѣня отъ любовъ, тя приема разни краски. Когато нагорещаватъ желѣзото, то става свѣтло, а когато истине — става черно. Всички, на които коситѣ сж черни, трѣбва да побѣлѣятъ. Питате, защо остарявате. Ами вжглицата, които сж изгорѣли, нали трѣбва да нагорещатъ желѣзото? Значи, енергията отъ вжглицата минава въ желѣзото. Затова трѣбва да донесемъ малко вжглица. Не мислете, че е лошо да имате черни коси. Чернитѣ коси, чернитѣ очи показватъ, че тѣзи хора сж още въ сѣнка, свѣтлината още не е проникнала въ тѣхъ. Такива хора не сж грѣшници, но въ тѣхъ има складирана енергия, която отпослѣ ще се прояви, тѣ очакватъ въ бѣдеще да цвѣнатъ и узрѣятъ. А хора съ бѣли коси показватъ, че сж цвѣнали и узрѣли. Младъ, старъ, умирания, раждания, това, казано въ другъ смисълъ, значи: да любишъ и да мислишъ. Любовта, това е началото на живота. Мисленето, — това е възрастниятъ човѣкъ, който е разбралъ смисъла на живота, и затова неговата глава е почнала да побѣлѣва. Безъ вѣра, безъ

този умъ не можешъ да служишъ на Бога. Азъ оспорвамъ мнѣнието, че много умъ и знание не ни трѣбватъ. Не, намъ ни трѣбва единъ божественъ умъ, божествени разбирания, да разбираме висшата математика, биологията, астрономията, естественитѣ науки, и то, въ всичкитѣ имъ съотношения, да разбираме, какъ сж свързани животнитѣ, растенията. Нищо въ свѣта не е безъ смисълъ, затова трѣбва да обикнемъ всѣко дърво, растение, всѣко животно, и като се явимъ при всѣко отъ тѣхъ, да му прѣдадемъ добри мисли. Не мислете, че нѣщата въ свѣта сж лоши. За да станатъ лоши, ние сме станали причина. Ето защо трѣбва да се заемемъ да поправяме тоя свѣтъ отвънъ навжтрѣ.

И тъй, започнете да поправяте мисълта си, страститѣ си. Има страсти, които изгарятъ. Често съмъ слушалъ мома да казва: „Изгори ме той“. Да, този токъ, който момъкътъ изпраца на момата, може да бжде толкова силенъ, че да я убие моментално. Чувствата на нѣкоя майка може да бждатъ толкова силни, че да изгорятъ дѣтето. Трѣбва да знаемъ, какъ да чувствуваме, какъ да мислимъ. Мисълта и чувството понѣкога биватъ толкова силни, че могатъ и да възкрѣсатъ нѣкого. Чувствата могатъ да убиватъ и възкрѣсаватъ, и едното и другото е вѣрно. И сега силитѣ въ природата сж подчинени на човѣшкия умъ. Ако искате да се ползвате отъ този законъ, трѣбва да имате вѣра и любовъ, и Богъ ще ви даде новъ начинъ да провѣрявате нѣщата. Тогава ще кажете: «Моята мисль е права». А сега казвате: «Я има вода, я не». Това е вѣрата на циганина. Вложетѣ любовта и вѣрата, направете единъ опитъ, и тогава ще разберете въпроса по-подробно. Азъ бихъ започналъ да ви обяснявамъ всичко това математически, съ съвършенната алгебра и геометрия, но колцина отъ васъ ще ме разберете? Кой професоръ по математика е успѣлъ досега да убѣди ученицитѣ си въ вѣрността на своитѣ теории? Учатъ теории, много правила, но дойде ли да ги приложатъ въ живота, не знаятъ какъ. Каз-

вамъ : «новото учение», и ние знаемъ, какъ да приложимъ една енергия въ органическия животъ. Като казвамъ „ние“, подразбирамъ бѣлитѣ братя, които живѣятъ между насъ. Азъ ги слушамъ сега, като казватъ : «Нѣкои отъ тѣзи ученици може да станатъ добри, а други — не. Нѣкои отъ тѣхъ ще бждатъ ученици, а други — оглашени». Ако ги приемете, тѣ ще ви помогнатъ, и вие ще станете носители на новата култура, новото небе и новата земя, които сега се създаватъ. Тази нова мисль казва на свѣта : „Въ ума ви не трѣбва да има абсолютно никаква лъжа“. Приемешъ ли нѣкакви хипотези, дръжъ ги като такива, но въ ума си трѣбва да държишъ онѣзи истини, които сж абсолютно доказани. Тази работа съ вѣра става. И да знаешъ едно : откъдѣ си дошълъ и кждѣ отивашъ. Откъдѣ сте дошли ? Казвате : «Родиха ме». Помнишъ ли деня и часа на твоето раждане ? — Не, майка ми, баба ми го казватъ. «Зная, че ще умра». Отдѣ знаешъ ? «Вѣрвамъ». Не, това е вѣрване, а не вѣра. Ние, като насочимъ нашата мисль, знаемъ, кога сме родени, знаемъ, кога ще оставимъ този свѣтъ, знаемъ, отдѣ започва физическия свѣтъ и докждѣ се простира, знаемъ, отдѣ започва духовниятъ и докждѣ се простира. Затова ви трѣбва единъ отличенъ умъ, като у Христа. За да бждете чисти, умни, възвишени хора, герои въ свѣта, необходима ви е вѣра, чрѣзъ която се добива всичко. Тя е едно отъ качества на ангелитѣ. Това качество и хората трѣбва да го придобиятъ. Съ вѣрата започва новата култура. Приложете сега вѣрата и любовта, тя започва съ врѣмето, а врѣмето е тактъ на божията хармония, а хармонията е вжтрѣшниятъ смисль на живота. Това е учението за вѣрата, което Христосъ е проповѣдвалъ на свѣта. «Ако имате вѣра, колкото едно синапово зърно, ще можете и планина да прѣмѣствате». «Повѣрвай, ще бждешъ спасенъ ти и домътъ ти». И тъй, вѣрвайте въ вашия умъ, който ще упражни влияние върху дишането, което трѣбва да бжде ритмично, а не съ хъркания. Турете волята си чрѣзъ мисльта, за да направите живота си щастливъ.

Ще ви приведа сега единъ разказъ отъ Толстой. Занесли на единъ царъ едно житно зърно, голѣмо като кокоше яйце. Царьтъ заповѣдалъ да повикатъ най-стария човѣкъ отъ града, да го пита, далі той помни отъ своето врѣме такова едро жито. Едва довели този старецъ, подпрѣнъ на двѣ патерици. Попиталъ го царьтъ за житото, но той отговорилъ: «Въ мое врѣме не е ставало такова жито, питайте баща ми». Идва бащата, старецъ, подпрѣнъ съ една патерица, вижда житото и казва: «Въ мое врѣме не е ставало такова жито, питайте баща ми». Идва бащата, строенъ, добъръ старецъ, безъ всѣкаква патерица, поглежда житото и казва: «Да, такова зърно въ нашитѣ години растѣше, съ него се хранѣхме» Царьтъ запитва този старецъ: „Защо ти, който си най-старъ по години отъ всички, ходишъ тѣй изправенъ и безъ патерици, синъ ти съ една патерица и внукъ ти съ двѣ?» Старецьтъ отговорилъ: «Това е така, защото въ тѣхъ вече не расте това житно зърно». И тѣй, когато тази права мисль е расла въ хората, тѣ ходѣха безъ патерица, когато тя се изопачи — съ една патерица, а когато не остана поменъ отъ нея — съ двѣ патерици. Царьтъ запитва стареца: «Ами съ пари ли го купувахте?» — «Въ наше врѣме пари нѣмаше», отговаря старецьтъ.

И тѣй, азъ ви давамъ това кокоше яйце, това житно зърно, вѣрата, съ която хората едно врѣме се хранѣха. Приемете го, насадете го и живѣйте съ него, и вие ще имате въ ума си най-хубавитѣ мисли, ще бждете здрави, а нервността, безмислието въ живота, страданията, всичко ще изчезне, и ще кажете: «Сега има смисль да се живѣе, добрѣ е и за насъ, и за цѣлото човѣчество» Животьтъ на българския народъ, на учителитѣ и на свещеницитѣ ще се осмисли само тогава, когато вѣрата на хората слѣзе въ своята първична сжщина, да не възбужда никакво съмнѣние. Тогава ще разберете ония задачи отъ висшата математика и геометрия, които сега сж неизвѣстни на хората.

Бесѣда, държана въ София на 6 мартъ 1921 г.

III

Надеждата.

*„А сега оставатъ тѣзи тритѣ :
вѣра, надежда, любовь“.*

Азъ изхождамъ отъ едно ново становище.

Има три положения, върху които ще се спра: любовта, вѣрата и надеждата. Любовта може да се разгледа като стремежъ, но може да се разглежда още и като чувство, и като сила, и като принципъ.

Вѣрата, и тя може да се разглежда и като стремежъ у човѣка, и като чувство, и като сила, и като принципъ.

Надеждата, и тя може да се разглежда и като стремежъ, и като чувство, и като сила у човѣка, и като принципъ. Любовта, вѣрата и надеждата разглеждамъ като принципи. Хората често примѣсватъ тѣзи три понятия — любовь, вѣра и надежда, безъ да ги раздѣлятъ.

Любовта обхваща всичко, т. е. цѣлото пространство — битието, нищо не може да избѣгне отъ нея.

Вѣрата обхваща врѣмето, а надеждата — резултатитѣ, които изтичатъ отъ тѣзи двѣ сили. Съ други думи: любовта обхваща вѣчността, т. е. безкрайния животъ, всички възможности. Въ любовта смъртъ нѣма. Вѣрата обхваща условията, при които този животъ се развива, а надеждата осъществява резултатитѣ. Това сж процеси, които вървятъ послѣдователно.

Хората, у които има надеждв, вѣра или любовь, иматъ особени признаци. Нѣкой човѣкъ е песимистъ, ходи съ наведена глава, недоволенъ е. Защо? — Защото надеждлата у него е слабо развита, нѣма това чувство, принципътъ слабо дѣйствува у него. За та-

живъ човѣкъ казвамъ : У него нѣма надежда. Едно отъ качества на надеждата е, че, когато е силно развита у човѣка, тя произвежда радостъ. И Писанието казва : „Въ надеждата бивайте радостни.“ Качество на вѣрата е, че тя произвежда упование. Когато вѣрваме въ нѣкого, ние имаме упование въ него. Качество на любовта е, че сме готови да се жертвуваме за оня, когото обичаме.

Не смѣсвайте любовта, вѣрата и надеждата. Нѣкои мислятъ, че между тѣхъ нѣма разлика, че тѣ сж едни и сжици нѣща. Щомъ се обезсърчишъ въ живота, надеждата е слаба въ тебе ; щомъ се съмнѣвашъ, вѣрата е слаба ; щомъ не можешъ да обичашъ, любовта е слаба. Когато нѣкой човѣкъ каже, че не може да обича, това показва, че принциптъ на любовта е слабо застъпенъ въ него. Ще бжде смѣшно, когато нѣкой парализиранъ човѣкъ каже : „Азъ не мога да ходя.“ — Разбира се, че не може да ходи, защото неговата вѣра е парализирана, той не може да разполага съ нервитѣ си. Нѣкой казва : „Да обичашъ е глупаво.“ Питамъ : Ами кое е разумно ? Ако любовта е едно глупаво качество на живота, кое е умното ? — Е, да седнешъ да си похапнешъ, да си попиешъ хубаво ! Че то е най-глупавото я ! Като гледашъ онзи волъ, напълнилъ устата си, прѣжива ли, прѣжива. Това красиво ли е ? Гледашъ онази красива мома, напълнила устата си, яде, криви мускулитѣ на лицето си. Това красиво ли е ? Яденето има смисълъ само при любовта. Хубавата мома, като яде, казва : „Азъ ще ямъ, да се поправа. за да бжда хубава, да бжда обичана.“ Яденето, пиенето, това сж само обекти, това сж само срѣдства. Човѣкъ трѣбва да яде, за да възстанови силитѣ си. Слѣдователно, любовта, вѣрата, надеждата, това сж вжтрѣшни принципи на съзнателния животъ. Тѣй ги схващайте. Може да направите опитъ съ тѣхъ. Това не е учение, което почива само на теория, а учение, което може да се опитва всѣки день.

И тъй, любовта, вѣрата и надеждата не сж еднакво развити у всички хора; у нѣкои любовта е силно развита, у други — вѣрата, а у трети — надеждата.

Апостолъ Павелъ, който дълбоко е познавалъ окультизма и мистицизма, казва: „А сега оставатъ тѣзи тритѣ — вѣра, надежда, любовъ, но най-голѣма отъ тѣхъ е любовта.“ А азъ казвамъ, че двѣтѣ крила на любовта сж вѣрата и надеждата, или вѣрата и надеждата — това сж ржцѣ на душата. Отрѣжете ли тѣзи ржцѣ, всичко е свършено.

И тъй, надеждата е принципъ, който примирява всички противоположности на физическия свѣтъ, тя борави съ видимия свѣтъ, съ свѣта на прсмѣнитѣ и измѣнитѣ. Слѣдователно, кога се надѣваме ние? — Когато имаме дѣщери, синове, земи, кжщи, пари, вложени тукъ-тамъ. Надеждата схваща нѣщата отблизо, тя схваща настоящето, и не очаква слѣдъ години, а слѣдъ нѣколко часа. Това е едно отъ нейнитѣ качества. Слѣдователно, човѣкъ, у когото надеждата е силно развита, очитѣ му сж отворени, той всичко вижда, кждѣ ходи, какво прави, обхваща всичко. Извадите ли надеждата отъ него, и очитѣ му ще се затворятъ. Човѣкъ, който ходи съ затворени, примрѣжени очи, е съ слаба надежда. Виждали ли сте, какво прави котката, когато стои прѣдъ нѣкоя дупка да пази мишкитѣ? Понеже обекта на нейната надежда го нѣма, тя стои съ затворени очи, докато хване мишката, но, като я хване, отваря очитѣ си и казва: „Е, това има смисълъ, може и да си поиграя съ тази мишка.“ Вие казвате: „Тази мишка е нещастна.“ Тази мишка е въ ржцѣтъ на своя любовникъ. Той ще си поиграе съ нея и ще каже: „Вмѣсто да правишъ пакости на хората, и да те гонятъ, ела при мене, влѣзъ вжтрѣ.“ Улавя я и я изяжда, снима дрехитѣ ѝ. Вие казвате: „Котката изяде мишката.“ Азъ казвамъ: „Мишката отиде на гости у котката.“ Защо? — Защото се обичатъ. Дайте ѝ една жаба, нѣма да я изяде. Виждалъ съмъ нѣкой пжтъ, котката си поиграе, поиграе съ мишката и я пусне;

казва: „Хайде отъ мене да заmine, днесъ не съмъ готова да те приема на гости“.

Ние трѣбва да схващаме надеждата, този принципъ, понеже той е необходимъ при сегашнитѣ условия на живота. Съврѣменнитѣ хора сж забъркали своитѣ понятия, тѣ сж изгубили връзката съ Бога, т. е. усъмнили сж се въ него, има ли Господъ или не. Ще бжде чудно да си задаваме въпроса, има ли слънце или не. Ако слънцето изчезне, и свѣтлината ще изчезне. Веднѣжъ свѣтлината сжществува, и слънцето сжществува, защото свѣтлината е изявление на слънцето. Щомъ любовта сжществува между хората, и Богъ сжществува, защото любовта изгича отъ Бога. Щомъ любовта изгича отъ Бога, вѣрата възниква, а вѣрата е носителка на живота. Безъ вѣра божественитѣ животъ не може да се проектира тукъ на земята; слѣдователно, тя е нишка, принципъ, който развива разумния, съзнателния животъ. Съзнателниятъ животъ никсга не може да се развива безъ вѣра. Тя е застъпена у всички хора по единъ или другъ начинъ. Надеждата пѣкъ реализира този животъ, тя е сила, която дава форми на нѣщата. Слѣдователно, всѣки отъ васъ, който иска да има здраво тѣло, здравъ мозѣкъ, да бжде красивъ, непрѣмѣнно трѣбва да има надежда. Надеждата оформява тѣлото. Почнемъ ли да губимъ надежда, гърдитѣ ни, мозѣкътъ, тѣлото изгубватъ своята симетрия. Тогава човѣкъ казва: „Не ми се яде, не ми се живѣе“, докато най-послѣ той заминава въ другия свѣтъ, или пѣкъ слиза въ гроба. Що е гробътъ? — Това сж ограниченитѣ състояния, въ които се намираме. По-лошо нѣщо отъ гроба нѣма. Най-голѣмиятъ затворъ — това е гробътъ. Да ви пази Господъ отъ гробъ! И псалмопѣвецътъ казва: „Нѣма да остави прѣподобния си да види изтлѣние“. А ние сега казваме: „Гробъ ни чака“. Гробътъ — това е най-глупавото вѣрване. Ще бжде смѣшно, когато на нѣкой човѣкъ му излѣзатъ циреи, и той казва, че има такива. Нѣма защо да вѣрваме въ циреитѣ. Всички съврѣменни хора, понеже сж

изгубили съществената мисълъ, говорятъ все за циреи. И сега ние се учимъ единъ другъ, че ще отидемъ въ гроба. Майката не казва на дъщеря си: „Дъще, ще отидешъ при Бога, при ангелитѣ да се учишъ“, а ѝ казва: „Дъще, ти днесъ си красива, но утрѣ ще остарѣешъ, ще погрознѣешъ, и ще отидешъ въ гроба, при червеитѣ“. Това сж човѣшки схващания. Често ме запитватъ: „Има ли задгробенъ животъ?“ Казвамъ: Отъ ваше гледище, задгробенъ животъ нѣма, въ гроба не виждамъ животъ. Извънъ гроба има животъ, но въ гроба нѣма. Въ гроба има такива терзания, каквито човѣкъ не е виждалъ. Който е прѣкаралъ 10—15 години въ гроба, и, слѣдъ като излѣзе отъ тамъ, го каратъ да направи нѣкое прѣстѣпление, казва: „Ти билъ ли си въ гроба“? — „Не.—Азъ съмъ билъ, и днесъ за нищо въ свѣта нѣма да влѣза отново въ него“. Човѣкъ, който е билъ веднѣжъ въ гроба, има силата и опитността на американеца, който се спусналъ съ бѣчва отъ Ниагарския водопадъ. Той искалъ да опита силата на Ниагарския водопадъ, и затова взелъ една бѣчва, чубуръ, осмолилъ я отвжтрѣ, влѣзълъ въ нея, и се спусналъ отъ височина около 200 стѣпки. Като излѣзълъ отъ тоя чубуръ, казалъ: „И цѣлъ свѣтъ да ми дадатъ, втори пѣтъ не влизамъ въ него“. Азъ ви казвамъ: Гробътъ, за който хората мислятъ, е единъ чубуръ, отъ който единъ пѣтъ като излѣзете, послѣ и цѣлъ свѣтъ да ви даватъ, нѣма да искате отново да влѣзете въ него. Гробътъ — това е старо вѣрване. Новото учение не вѣрва въ никакви гробища. Новото учение вѣрва, че, дѣто има любовъ, вѣра и надежда, като принципи, тамъ животътъ е вѣченъ. Когато тѣзи принципи не дѣйствуватъ, тогава се образува гробътъ, и човѣкъ усѣща страдания. Прѣдставете си единъ младъ човѣкъ парализиранъ. Какво е неговото положение? — Мжчи се. Защо? — Защото има желание, като другитѣ, да излѣзе всрѣдъ природата, но не може. Онзи, който има слабъ стомахъ, и той се мжчи. Защо? — Защото не може да осъще-

стви желанията на стомаха си. Надеждата е принципъ, който отваря свободния входъ на нашия животъ на земята. Тя е принципъ, който не пита: ти англичанинъ ли си, германецъ ли си, българинъ ли си, отъ каква партия си, или далѣ си православенъ, евангелистъ или какъвъ и да е другъ. Ти може да си българинъ или англичанинъ, и пакъ да ти е разваленъ стомахътъ. Ама нѣкой казва: „Азъ съмъ православенъ“. Стомахътъ ти здравъ ли е? — Не. Тогава не си такъвъ. — Но азъ съмъ евангелистъ. — Стомахътъ ти здравъ ли е? — Не. — Не си такъвъ. Тамъ, дѣто има надежда, стомахътъ е здравъ; тамъ, дѣто има вѣра, гърдитъ сж здрави; тамъ, дѣто има любовъ, мозъкътъ е здравъ. Не си ли здравъ, любовта, вѣрата и надеждата въ тебе сж парализирани. Сега хората чакатъ възкресение. Какъ ще те възкрѣси Христосъ, когато вѣрвашъ въ гробища? Какъ ще те възкрѣси Христосъ, когато казвашъ: „Като умра, тѣй ще ме облѣчете, еди-кой-си свещеникъ да ме опѣе, тѣй да ме погребете и т. н.“ Какъ ще те възкрѣси Христосъ, когато нѣмашъ вѣра, надежда и любовъ? Надеждата казва: „Ти ще вѣрвашъ само въ единъ Христосъ, въ животъ, дѣто има вѣра, надежда и любовъ, и дѣто нѣма никакви гробища.“ Като вѣрвашъ въ такъвъ животъ за тебе нѣма да има никакви ограничения. Хората казватъ: „Докажи това нѣщо“. Смѣшно е да доказвамъ! Прѣдставете си единъ слѣпъ човѣкъ, комуто доказвамъ, че има свѣтлина. Той казва: „Не я разбирамъ, тъмно ми е“. Пипна очитѣ му, прогледва, питамъ го: Какво виждашъ? — Свѣтлина. — Искашъ ли доказателства? — Не искамъ. — Тръгни да ходишъ! Сега вѣрвашъ ли? — Вѣрвамъ. — Защо? — Защото не се спѣвамъ. Сега хората казватъ: „Докажи!“ — Нѣмамъ врѣме, моето врѣме е скжпо. Азъ ще пипна очитѣ ви и ще ви питамъ: Какво виждате? — Виждаме окръжаващитѣ прѣдмети, иматъ такава и такава форма. — Тръгнете по пжтя. Спѣвате ли се? — Не. — Тогава имате вѣра. Господари ли сте на себе си, имате надежда. Всѣки човѣкъ, който изгубва на-

деждата си, става робъ на земята. Страхливците, които се обезнадеждватъ на бойното поле, тѣ се прѣдаватъ. Търговецъ, който има страхъ, ликвидира 100%, а който има надежда, той не се прѣдава. Когато човѣкъ има надежда, за него всичко е възможно. Това не сж само празни думи, вие имате хиляди случаи да провѣрите това въ живота си. Нѣкой казва: „Азъ вѣрвамъ въ Христа, Христосъ ми проговори, вече не се съмнѣвамъ въ Бога“. Тѣй сж ми казвали нѣкои православни или евангелисти. Утрѣ започне да куца, яви се ревматизъмъ въ крака му. Вика лѣкаръ, казва му: „Господинъ докторе, какво има на крака ми?“ Не пита, какво ще каже Христосъ за крака му, а лѣкаря. Лѣкарътъ прави една инжекция, втора, но кракътъ не оздравѣва. Казвамъ: Дѣ е вашата вѣра, дѣ е вашата надежда? Ако имашъ надежда, ще кажешъ на ревматизма: „Ти ще отидешъ въ палцитѣ, послѣ въ рамото, оттамъ — въ другото рамо“, ще го разхождашъ изъ тѣлото си, и най-послѣ ще му обърнешъ внимание, че е сбъркалъ пжтя си и трѣбва да си отиде, да не прави пакости въ тѣлото ти, и ревматизмътъ ще изчезне. Онѣзи болести, които не може да прѣмѣствате отъ едно мѣсто на друго въ организма си, много мжчно се лѣкуватъ. Слушалъ съмъ да ми се оплакватъ мжже и жени, че иматъ нѣкаква болестъ, която се мѣсти. — Щомъ се мѣсти, ходи отъ едно мѣсто на друго, не се плашете, тя лесно ще мине. Ако болестъта се загнѣзди въ васъ, тури си темелъ, това значи, че иска да става собственикъ. Щомъ се мѣсти болестъта, тя прави опити, като нѣкой инженеръ, далѣ може да се настани, и дѣ да се настани. Всички болести въ насъ сж живи сжщества, които искатъ да си направятъ мѣсто за живѣне. Ако въ насъ дѣйствуватъ тѣзи три принципа — любовта, вѣрата и надеждата, ние щѣхме да бждемъ силни да бранимъ своята свобода. Съврѣменнитѣ хора не сж се научили още да боравятъ съ своя свѣтъ. Ако не можешъ да побѣдишъ единъ микробъ, една малка мжчнотия, какъ

ще побѣдишъ голѣмитѣ? Какъвто се проявява човѣкъ въ малкитѣ си работи, такъвъ е и въ голѣмитѣ. Нѣкой казва: „Азъ не вѣрвамъ въ Бога“. — Богъ не иска вѣра безъ любовь. Безъ любовь не може да вѣрвашъ въ Бога. И надежда безъ любовь не може да има. За да вѣрвате въ Бога, първо трѣбва да го любите. А за да любите човѣка, първо трѣбва да го познаете, тъй че, съ човѣка ще започнете по обратния законъ. Съ Бога ще започнете по закона на любовта, а съ човѣка по закона на надеждата. Майката може да познае своето дѣте само, слѣдъ като го роди, а като види, какви таланти, какви способности се криятъ въ него, обиква го. Защо сме дошли на земята въ този врѣмененъ животъ? Ще кажете: „Е, и майка ми, и баща ми се родиха, живѣха, умрѣха и погребяха ги“. Като отиде нѣкой въ Англия, въ Америка, казватъ му: „Ела да видишъ гроба на майка ми, на баща ми“. Казвамъ: Това сж тѣхнитѣ гробове, но майка ти и баща ти не сж тамъ. Съ години ние държимъ тѣзи гробища, тѣзи паметници. Майка ти не трѣбва да живѣе въ гробищата а да я носишъ въ сърцето си, въ себе си. Нѣкой пита: „Дѣ е майка ти?“ Казвамъ: Ако любя, азъ съмъ майка, ако вѣрвамъ — азъ съмъ баща, ако се надѣвамъ — братъ и сестра съмъ. Ако не любишъ, ти търсишъ майка си на гробищата. Съ тѣзи вѣрвания и схващания мислимъ, че сме много напреднали.

Питаме се: „Кога ще се оправи свѣтътъ?“ — Свѣтътъ може да се оправи въ единъ день. Външниятъ свѣтъ е много оправенъ, добъръ е той, но нашиятъ вжтрѣшенъ свѣтъ, като е изопаченъ, казваме: „Кога ще се оправи външниятъ свѣтъ?“

И тъй, за да се оправи свѣтътъ, като практически методъ е — всѣки отъ васъ да приложи тѣзи три принципа за себе си. За мене е безразлично, къмъ коя църква принадлежите, какви сж вашитѣ вѣрвания, надѣвания, азъ засѣгамъ въпроса принципиално. На първо мѣсто човѣкъ трѣбва да има духъ, мисль, душа, да е пълненъ съ чувства, да влиза въ положение

нието на всѣко сщество. Всѣки човѣкъ има животъ въ себе си, който може да се проявява въ неговото тѣло, защото на земята животъ безъ тѣло не може да се прояви. Какъ ще докаже нѣкой, че въ него има любовъ, дали само съ сладкитѣ си думи? Ако мислимъ така, ще мязаме на онзи руски князь, който обѣднѣлъ и се оженилъ за една красива бѣдна мома. „Ну, поцѣлуемся“ — цѣлуватъ се — първия день. „Ну, поцѣлуемся“ — втория день. Сщщото и третия день, но съ това само не се живѣе. — Хлѣбецъ, млѣчице трѣбва. Цѣлуката не значи любовъ. На тѣзи влюбени трѣбва да се сложи малко хлѣбъ. Тѣй казва и Господнята молитва: „Хлѣбъ нашъ насжщний, дай го намъ днесъ“. Въ нея не се иска чай, кафе, а само хлѣбъ. И тѣй, за да проявимъ своята любовъ на земята, необходимо е да дадемъ отъ нея на онѣзи, които се нуждаятъ отъ любовъ. А любовта се проявява въ нѣкоя услуга, въ каквѣто смисълъ и да е: или съ една сладка дума, или като нахранишъ нѣкого, или като го нагледашъ, когато е боленъ, или като дойде нѣкой при тебе, и му окажешъ всичкото си довѣрие. Ние въ отношенията помежду си внасяме само недовѣрие. Дойде нѣкой при насъ, иска ни пари на заемъ, казваме му: „Нѣмамъ“. Кажй истината — имамъ пари, но не мога, не искамъ да ти дамъ. Защо не му давашъ? — Защото не вѣрвашъ въ него, и мислишъ, че ще те излъже. Съ това не съзнавашъ, че правишъ пакостъ и на себе си, защото единъ день ще изпаднешъ въ сщщото положение, нѣма да иматъ и въ тебе довѣрие. Я питайте, какво усѣща нѣкой мжжъ, въ когото жена му е изгубила вѣра, или какво е положението на жена, въ която мжжътъ нѣма вѣра? Тѣзи мжжъ и жена бѣгатъ отъ кжщи, намиратъ се на парила. Всички мжчения въ свѣта произгичатъ все отъ недовѣрие. Когато нѣкой не вѣрва въ тебе, това значи, че той се е усъмнилъ въ тебе. Нѣкога чувствувашъ една обида, една тжга, това показва, че си изгубилъ любовта на оня, който те е обичалъ, той е затворилъ

любовта си за тебе. Когато слѣземъ въ физическия свѣтъ, надеждата е, която осъществява нѣщата. Ние сме слѣзли и казваме реалниятъ свѣтъ“. Кой е реалниятъ свѣтъ? Всички хора искать много ниви, много кжщи. Добрѣ е да имате една кжща, една нива, една градина. Добрѣ е да имате една кжща, едно тѣло, което никога да не умира. Да имате една нива, то значи — едно сърце, въ което да насаждате всичко. И тъй, кжщата, това е човѣшкото тѣло, нивата — човѣшкото сърце, а градината — човѣшкиятъ умъ. Трѣбва да имаме ниви, градини, но не като ония, които ималъ единъ гръцки попъ. Насадилъ една нива и казалъ: „Да знаешъ, че попъ господарь имашъ“. — Да, като тебе господари 100 имахъ, отъ които 99 отнесохъ“. И ние обсебваме ли, обсебваме кжщи, градини, а послѣ казваме: „Далъ ще има кой да ни зарови“? — Да, ще има, ще има. Намирамъ много правдоподобно, когато жената оплаква мъжа си: „Иване, Иване, не трѣбваше ли по Бога да живѣешъ?“ А това значи: ти ще изплатишъ грѣхъветъ си, та, като дойдешъ втори пжтъ, да не грѣшишъ. Нѣкои казватъ: „Плаче отъ обичъ“. Досега не съмъ виждалъ човѣкъ да плаче отъ обичъ. Жена, кога ражда, плаче ли? — Не. Когато изгуби дѣтето си, тогава плаче. Когато изгубишъ любовта на мъжа си, тогава плачешъ, а когато придобиешъ любовта му, тогава се радвашъ. Когато дойде мъжътъ въ кжщи, казватъ: „Има голѣма радостъ, сега има любовъ“. Това е реално схващане на нѣщата. Ние сме изгубили понятията за нѣщата и говоримъ на единъ непонятенъ езикъ. Господъ казва: „Обичайте се, любете се!“ Нѣкои казватъ: „Докажи, какво нѣщо е любовъ“. Мога да ви докажа. Ще взема нѣкого, ще му вържа ржцѣтъ и краката съ по едно вжже, ще му ударя 25, ще го потжпча отгорѣ и ще го попитамъ: Какво е това? — Терзание. Послѣ ще му развържа ржцѣтъ и краката, ще го нахраня, ще го цѣлуна. Какво е това? — Това е любовъ. За да разберете любовта, трѣбва да опитате върху си двѣ

противоположни състояния. Така постъпва и природата. Изгубишъ жъща, ниви, майка, баща, дѣца, казвашъ: „Побѣлѣ ми главата, какви сж тѣзи страдания?“ Слѣдъ това идватъ майка ти, баща ти, нагостяватъ те. Започва Господъ да ти показва, какво е вѣра, надежда и любовъ. Вложете любовта въ мозъка, вѣрата — въ гърдитъ си, а надеждата — въ стомаха си. Когато ядете, яжте съ надежда. Азъ не съмъ противъ яденето. Трѣбва да се яде, но нито много, нито малко. Казвамъ: Човѣкъ, който иска да живѣе съ надежда, трѣбва да не яде много, да не прѣяжда. Нѣкой пжтъ, като хапнешъ малко, казвашъ: „Защо не си доядохъ?“ Но, като хапнешъ повече, чувствувашъ отвращение. Законътъ на надеждата говори на майкитъ: „Яжъ, мама, яжъ“, но дѣтето послѣ се разваля. Казвамъ: Отъ много надѣване (отъ глагола „надѣвамъ се“), отъ много обличане дѣтето ти най-послѣ заболѣва. На какво прилича вашата надежда? Еврейскиятъ царь Давидъ, като отишълъ на бой, срѣщналъ Голиата и казалъ: „Азъ ще се бия съ него“. Отива при царь Саула и му съобщава за рѣшението си. Царьтъ му дава шлемъ, копие, лжкъ. Надѣналъ ги на себе си, но отъ тежестта имъ не билъ свободенъ да дѣйствува. Сваля всичкия товаръ, взема своята прашка съ 12 камъчета, отива на бойното поле, бие се съ Голиата, и успѣва. Така и майката мисли като Саула: дойде синътъ ѝ, тури му броня, шлемъ, копие, но слѣдъ нѣколко мѣсеца той заболѣва, натоваренъ е много. Малко храна давайте на вашитъ дѣца! Малкото се благославя въ природата. Многого, прѣсичането въ свѣта. — това е единъ грѣхъ. Онѣзи, които живѣятъ по закона на надеждата, трѣбва да иматъ само необходимото въ живота. Когато имашъ да обработвашъ вълна, купи 1 кгр. и я обработи, а не 100—200 кгр. Инакъ, вие ще се намирате въ положението на онзи селянинъ, който, като разбогатѣлъ, станалъ грубъ, взималъ имотитъ на своитъ съселяни. Една вечеръ сънува единъ живъ сънь: прѣзъ селото

минава една голѣма кола, пълна съ злато и впрегната съ нѣколко чифта волове. Всички селяни се доближавали до колата съ една малка чинийка въ ржцѣ, сипвали имъ въ тѣхъ злато и си отивали. Богатиятъ селянинъ, като вижда това, казва си: „Ето случай да разбогатѣя повече!“ Отива въ избата, изважда единъ голѣмъ сандѣкъ, и отива при човѣка, който раздавалъ златото. Казва му: „Господине, чакай, и азъ искамъ“. Добрѣ, ще ти дамъ, но ще легнешъ на гърба си, ще туришъ сандѣка върху гърдитѣ си, и ще ти сипвамъ въ него злато. докато можешъ да носишъ, и ще се обадишъ. „Добрѣ, азъ ще нося“. Турятъ му 1, 2, 3, 4, 5, 10, 15 лопати, той все мълчи. Най-послѣ той едва диша, задушва се и почва да вика. Оставете този сандѣкъ върху му, нека носи послѣдствията на своята лакомия! Като се събудилъ, той разбралъ, че този сандѣкъ не му трѣбва, а трѣбва да раздаде своето богатство. Цѣлъ, пълень сандѣкъ е много. Сегашниятъ животъ е тежъкъ, тежъкъ. Азъ виждамъ — мнозина отъ васъ иматъ много такива сандѣци и искатъ да имъ турятъ повече. Добрѣ, но, ако ви турятъ, не ще може да носите. Вие трѣбва да имате любовъ, вѣра и надежда въ себе си, за да спечелите повече. Тази любовъ, вѣра и надежда трѣбва да употребите за благо на ближнитѣ си. Надеждата е принципъ, който принадлежи на всички живи същества, даже и на най-малкитѣ бубулечки, слѣдователно, отъ никое живо същество не трѣбва да се отнеме този принципъ на съществуване. Щомъ вървишъ по пѣтя, и настѣпишъ една бубулечка, ти си я лишилъ отъ надеждата ѝ. Нѣма да се мине много, и нѣкой по-онакъ отъ тебе ще те лиши отъ твоята надежда.

И тъй, Павелъ казва: „Оставатъ тритѣ — вѣра, надежда, любовъ, но най-голѣмата отъ тѣхъ е любовта“.

Сега, понеже живѣете на земята, започнете съ осъществяването на тази надежда. Въ какво? — Да се надѣвате, че можете да станете добри, умни, здрави,

богати. Богати въ какво? — Въ добродѣтели. Да се надѣвате, че можете да поправите вашия животъ. Споредъ мене, сиромашията и богатството, това сж двѣ велики благословения, които Господъ дава на човѣка. Богатитѣ хора на половина признаватъ, че богатството е благословение. Сиромаситѣ не признаватъ, че сиромашията е благословение. Защо е благословение? — Защото вашето дѣте, което отива на училище, е сиромасъ, то има условие да се развива, неговата торба може да се напълни. А старецътъ, стариятъ човѣкъ не може да разбогатѣе. Той казва: „Азъ много зная“. Какво ще разправамъ на този старъ дѣдо, който е богатъ? Той ще ви разказва, че има опитностъ, израелъ много години на хорото, много моми любилъ. Учителътъ не може да разказва на богатия човѣкъ. Затова Христосъ казва: „Ако не станете като малки дѣца, не може да влѣзете въ Царството Божие“, т. е. не може да използвате живота. И тъй, дѣцата богатѣятъ, а старитѣ хора осиромашаватъ, и не трѣбва да разказватъ своитѣ истории, а да учатъ. Богатитѣ хора създаватъ условия да ги мразятъ другитѣ. За тѣхъ казватъ: „Тѣ сж богати, но кой знае, колко сж крали, кой знае какъ се разбогатѣли тѣхнитѣ бащи и дѣди!“ Когато си бѣденъ, създавашъ условия да те любятъ хората и да работишъ. Бѣдниятъ човѣкъ всѣкога мисли, какво да работи, и кждѣ да отиде да работи. И затова бждещиятъ свѣтъ ще бжде за бѣднитѣ, а не за богатитѣ хора. Да прѣведе думата „бѣденъ“ — за дѣцата. За богатия човѣкъ се казва, че ще отиде на гробищата. Дѣдото остарѣва, и като отиде на другия свѣтъ, той казва: „Азъ вече старъ не ставамъ“. Затова въ онзи свѣтъ, въ божествения свѣтъ стари хора нѣма, а въ този свѣтъ има стари, има богати хора. Сегашнитѣ дѣца казватъ; „Е, да стана като дѣда си!“ Младитѣ моми искатъ да станатъ като бабитѣ си. Никакви баби, никакви дѣдовци не ви трѣбватъ, глупаво нѣщо е да бждешъ като тѣхъ. Въ Писанието думата „старъ“ се срѣща често, но тя има тамъ друго значение. Думата „старъ човѣкъ“ е санскритска дума,

и означава проявления човѣкъ, т. е. човѣкъ, който има мъдростъ, знание, и е полезенъ за другитѣ. А ние разбираме подъ „старъ“ човѣкъ онзи, който е окуфѣлъ. Той е дѣдо, не е старъ човѣкъ. Утрѣ казватъ за него: „Е, този дъртакъ“. Майката приема съ радостъ дѣцата, а тѣ казватъ: «Нѣма да се махне този дъртакъ». Една майка въ Варна ми разказваше: «Имамъ четири дъщери, съ най-голѣмъ трудъ ги изучихъ, а послѣ ми казваха, че съмъ глупава, проста. Да, докато ги изучихъ, добра бѣхъ, а послѣ станяхъ глупава“. Това сж съврѣменнитѣ дъщери. Тѣ сж дъщери на безнадеждието. И тѣй, надеждата е потрѣбна, за да примири противорѣчията. Вие не може да примирите слѣднитѣ противорѣчия: защо едни сж богати, учени, а други — сиромаси, прости. Само надеждата може да примири тѣзи противорѣчия. Вие мислите, че за първи пѣтъ сте дошли тукъ на земята. Не, всички вие, които сте тукъ, имате дълга история въ миналото. Нѣкои отъ васъ не искатъ да признаятъ своето минало. Защо? Когато дѣдото или бащата на нѣкого е оставилъ много дългъ, питатъ младия: „Ти отъ тѣхния родъ ли си, внукъ ли си на еди-кого-си?“ — „Не, не съмъ отъ тѣхния родъ“. Да, защото дѣдото има много борчове. Но, когато бащата или дѣдото е богатъ, синътъ казва: „Азъ имамъ дѣлъ тукъ“. Който не признава миналото, значи, че има много тевтери, много дългове, а трѣбва да ги плати честно и почтено. Нѣкой казва: „Не съмъ сжществувалъ въ миналото“. — Да, защото досега сто пѣти си фалиралъ. А ти казвашъ: «Не казвайте, че съмъ живѣлъ, че азъ съмъ сжщиятъ човѣкъ». Не, ще признаешъ, че имашъ да плащашъ, и ще се изплащашъ полека-лека. Дойде нѣкой слуга при васъ, и ви обере. Той е онзи, на когото въ миналото ти си сторилъ сжщото. Нѣкой запали кжщата ти. Той е онзи твой кредиторъ отъ миналото, на когото имашъ да давашъ. Сега ще питате: Защо Господъ създаде така свѣта? Питамъ ви: Вие защо подписахте тѣзи полици? Вие сте искали да станете богати, а послѣ питате, защо Господъ до-

пусна тѣзи полици. Полицитѣ — това сж дяволски изобрѣтения. Човѣкъ може само своя сегашенъ трудъ да използва, а не и за бждеще да взима. Взимайте малко, и не продавайте вашето бждеще. Мисли само за днесъ, за утрѣшния день не мисли. Това е божественото учение. Онзи, който нѣма надежда, казва: „Какъ да направя тази работа?“ Започва да мисли за утрѣ, за други день, слѣдъ 20 години. Въ какво си сигуренъ ти слѣдъ 20 години, какво знаешъ за тогава? Ти не си господарь, ти си слуга, утрѣ господарьтъ ти може да те извика. Законътъ на надеждата е такъвъ: ако днесъ прѣкарате добръ, по всички правила на божествения законъ, има надежда и всички останали дни да прѣкарате по сжщия начинъ. Ако днесъ сгрѣшите, всички останали дни ще прѣкарате по сжщия начинъ. Слѣдователно, бждещиятъ день ще бжде такъвъ, какъвто е днешниятъ. Не казвайте: „Е, днесъ сгрѣшихъ, но утрѣ ще се поправа“. Не, *днесъ*, а не *утрѣ*. Когато човѣкъ замисли да се жени, въ него е надеждата. Дойде момъкътъ, гощаватъ го всички, но той е недоволенъ, казва: „Азъ утрѣ ще рѣша“, отказва днесъ да даде думата си, не приема момата. Остане ли за утрѣ, той отказва. Момата, която остава утрѣ да отговори, и тя се отказва. Ти рѣшавашъ ли се да вземешъ днесъ момата? Оставишъ ли за утрѣ, нищо нѣма да излѣзе. Нѣкои казватъ: „Като си оправя работата днесъ, отъ утрѣ започвамъ да живѣя по Бога“. Работитѣ ни сж оправени; това е лъжливо учение, че ще трѣбва ние да ги оправяме. Когато единъ ученикъ отиде въ училището да се учи, майка му и баща му сж оправили работитѣ. На него не му трѣбва търговия, а учение. И когато Господь ни праща на земята, той казва: „Синко, азъ те пращамъ на земята да се учишъ, наредилъ съмъ работитѣ ти, за тѣхъ не мисли“. Ако синътъ каже: „Ами майка ми, баща ми може да умратъ“. — Майката, бащата, това сж вѣчни принципи, които никога не умиратъ. Когато майката отиде на другия свѣтъ, тя ще промишлява за своитѣ дѣца много по-добръ, отколкото ако е тукъ, затова безразлично е, дѣ е тя

И тъй, надеждата е единъ отъ великитѣ принципи на земята, безъ който земниятъ животъ не може да се разрѣши добрѣ. Вложете въ дѣцата си надеждата, да имъ сж чисти ржцѣтъ и сърцата, и да знаятъ, че тѣлото, което иматъ, е единъ храмъ, за който дѣцата трѣбва да даватъ отговоръ. Не оставяйте дѣцата си въ нечистотия! Човѣкъ, който има надежда, ходи всѣкога спретнатъ, хубаво облѣченъ, очитъ му сж винаги отворени, радостни, весели. За да развиете надеждата въ дѣцата си, карайте ги да бждатъ радостни. Какъ? — Създайте имъ такива забавления, които внасятъ радостъ въ душитѣ имъ. Този законъ е не само за дѣцата, но и за мъже, и за жени. Мжжетъ да създаватъ радостъ за женитѣ си, а женитѣ — за мжжетѣ си. Нѣма ли закона на надеждата въ свѣта, идва обезсърчаването, а въ безнадеждието се раждатъ всички съврѣменни злини, ставаме кисели, недоволни. Мжжътъ е недоволенъ, че жена му е прѣсолила яденето, сърди се, казва ѝ: „Ти прѣзъ плетъ не си ли виждала?“ Гнѣвътъ му отъ жената минава на дѣцата. На другия день мжжътъ донесълъ лошо месо, жената се сърди, хвърля го, казва му: „Ти прѣзъ плетъ не си ли виждалъ?“ Съврѣменнитѣ хора мязатъ на английския реформаторъ Веслей, който се оженилъ, но три деня слѣдъ това каза на другаря си: „Не си струва човѣкъ да се жени“. Да, когато човѣкъ изгуби надеждата, да се не жени. Мома или момъкъ нѣматъ ли надежда, да се не женятъ, това бихъ имъ прѣпоржчалъ. Иматъ ли надежда, ще има въ кжщата имъ миръ и радостъ. А днесъ хората казватъ: „Тѣзи млади сега не могатъ да живѣятъ, но послѣ ще се спогаждатъ“. Не, *сега, сега*; каквато е любовта отначало, такава ще бжде и въ края. Тѣй говори законътъ на надеждата. Отъ становището на любовта трѣбва да схванемъ врѣмето, отъ вѣрата — пространството, а отъ надеждата — всички методи, начини, чрѣзъ които този животъ може да се развива. Ако една жена не знае да на-

режда кжщата си, нѣма надежда; ако единъ ученикъ не може да свири, нѣма надежда; ако единъ попъ не може да служи, нѣма надежда. Ти имашъ упование въ себе си, че може да направишъ нѣщо съ тази надежда. Нѣкой казва: „Какъ мислишъ, далѣ вѣрвамъ въ Бога?“ — Чудна работа, азъ трѣбва да отговарямъ, далѣ той вѣрва! Ами отвори кисията си и вижъ! Пита ме, има ли пари. Отвори кисията си, и ще видишъ. Отвори сърцето си и вижъ, има ли нѣщо тамъ. Ако имашъ нѣщо въ него, имашъ надежда. Отвори ума си, и ако имашъ нѣщо вжтрѣ, имашъ вѣра. Като ме срѣщнатъ хората, питатъ ме: „Ти вѣрвашъ ли?“ — Въ нищо не вѣрвамъ. „Какъ, безвѣрникъ ли си?“ — Азъ познавамъ само надеждата, вѣрата и любовта. Вѣрванията, любенията, надѣванията, тѣзи нѣща съмъ ги забравилъ, съ тѣхъ нѣмамъ взимане — даване. Съ тѣхъ иматъ работа само онѣзи, които сж изгубили любовта, тѣ въздишатъ, искатъ любовъ. Като имашъ любовъ, ти си съ нея. Като любишъ нѣкого, то значи да имашъ само едно прозорче и прѣзъ него да гледашъ. Това е криво схващане. Вие ще бждете любовъ, вѣра и надежда. Вие ще вѣрвате, ще имате надежда, че всѣки човѣкъ може да се подигне. Когато имашъ единъ приятель, който вѣрва въ тебе, ти имашъ крилѣ. Когато у нѣкой приятель изгубишъ вѣра, ти се обезсърчавашъ.

Когато говоря за невидимия свѣтъ, моитѣ и вашитѣ разбирания по това сж диаметрално противоположни. Всички нѣща, които сж далечъ отъ насъ, сж невидими, а всички, които сж близо, сж видими. Следователно, далечнитѣ нѣща отъ насъ, за които трѣбва да пжтуваме, сж невидими. Но, ако се отдалечимъ отъ видимия свѣтъ, и той става невидимъ. Значи, видимиятъ и невидимиятъ свѣтъ подразбиратъ пространството. А сегашнитѣ хора подразбиратъ невидимия свѣтъ като нѣщо невъзможно. Свѣтътъ, къмъ който се стремимъ, наричатъ невидимъ, а азъ го прѣвеждамъ далеченъ свѣтъ. Човѣшкиятъ животъ, който

е далеченъ за една мравка, е невидимъ животъ за нея. Такъвъ е за насъ, напримѣръ, ангелскиятъ животъ. Когато дойдемъ до положението да разбираме и чувствуваме като тѣхъ, ще разберемъ този животъ. Той е прѣкрасенъ. Тамъ нѣма смъртъ, нѣма свещеници, търговци, сѣдилища. Ще кажете: „Ами тогава какво има?“ Че сѣдията какво прави? — Праща хората въ затвора. Търговецътъ какво прави? — Като нѣкой бирникъ, хване нѣкого, обере го. Въ онзи свѣтъ има братство и сестринство. Като отидешъ тамъ въ нѣкой дюкянъ да си купишъ нѣщо, търговецътъ нѣма да ти иска пари, но ще ти каже: „Голѣмо удоволствие ще ми направишъ да си вземешъ, каквото искашъ, безъ пари.“ Ако дадешъ пари на търговеца, той ще се обиди, и ще ти каже да си излѣзешъ вѣнъ. Вземешъ ли даромъ, той ще те покани и другъ пѣтъ да отидешъ при него. Онзи свѣтъ е приложилъ надеждата именно въ този смисълъ, а въ физическия свѣтъ схващанията сѣтъмо обратното. Ако отидете въ ангелския свѣтъ ще видите, какви красиви, стройни хора има тамъ, не приличатъ на васъ. Като отидете при тѣхъ, ще кажете: „Да бѣгаме отгукъ, този свѣтъ не е за насъ.“ Затова религията е наука, която учи хората на законитѣ на любовта, вѣрата и надеждата. А днесъ хората учатъ всичко, но не и тѣзи нѣща.

И тѣй, надеждата е бждещата велика наука, която ще осмисли живота на земята, ще ни научи, какъ да прѣустроимъ училищата, сѣдилищата, какъ да се хранимъ. Въ този бждещъ свѣтъ гробища нѣма да има, и тогава Христосъ ще дойде. Тази земя, въ която сега живѣемъ, ще се прѣустрои. Този свѣтъ ще потъне подъ водата, нови континенти ще се създадатъ, новъ въздухъ ще има. Ако Христосъ дойде сега на земята, какво ще намѣри? Всѣки ще го посрѣщне съ едно прошение — коя отъ мжжа си се оплаква, кой отъ брата си, кой отъ сестра си. Христосъ ще каже: „Азъ не идвамъ съ тази цѣль — да сѣдя хората, азъ идвамъ да донеса миръ, любовь,

вѣра и надежда. Сега свѣтътъ се сѣди, а нѣма Христосъ да го сѣди, той дава нова заповѣдь на любовь и пита: „Когато дойде Синъ чловѣчески на земята, ще намѣри ли вѣра, ще намѣри ли хора готови да възприематъ това учение?“ Той казва: „Ако имате любовь, ще упазите моето учение, ще приложите тѣзи три велики закона“. Свѣтътъ ще се подобри, има условия за подобряването му. А днесъ се говори за нѣкаква сѣдба, но това е странично учение. Сега нѣкои казватъ: „Свѣтскитѣ хора сѣ невѣрующа, нѣмаме надежда въ тѣхъ“. Е, тогава нека евангелиститѣ, нека католицитѣ приложатъ това учение. Но и между тѣхъ има недоразумѣния. Какво е това служене! Питамъ: Вие, евангелисти, католици, търговци, доктори, адвокати, такива ли сте се родили? Не, отпослѣ сте си турили тѣзи фирми. Тогава, защо сѣ тѣзи недоразумѣния? Като разберемъ основно, защо сме дошли на земята, ще можемъ да приложимъ великия законъ на надеждата, и нѣма да питаме: има ли Господъ или не, а ще питаме: прилагаме ли законитѣ на любовта, вѣрата и надеждата? Прилагаме ли тѣзи закони, разбрали сме, защо сме дошли, и недоразумѣнията ще изчезнатъ. А сега какво правятъ хората? — Сгрѣшилъ нѣкой, хайде 3—4 години въ затвора, или църквата го отлѣчва. И всички хора все свѣта оправятъ! И които вѣрватъ въ Бога, и които не вѣрватъ въ Бога, все колятъ и бѣсятъ. Казвамъ: И еднитѣ и другитѣ сѣ подъ еднѣкъ знаменателъ: и ти, който вѣрвашъ въ Бога, ме обирашъ, и ти, който не вѣрвашъ въ Бога, ме обирашъ. Каква разлика има между тѣхъ? Ако вѣрующиятъ ме обира, а невѣрующиятъ не ме обира, казвамъ, че въ този послѣдния има нѣкакъвъ принципъ, нѣщо хубаво въ душата му, което хората не виждатъ. Ето защо бихъ желалъ, ние да постѣпваме малко по другояче

Това учение е потребно за васъ, вие трѣбва да живѣете на земята, трѣбва да бѣдете здрави, щастливи и блажени. Каквото искате да направите, не

може да го осъществите, ако нѣмате любовъ, вѣра и надежда. Всичко е скрито въ тѣзи три велики принципа — любовъ, вѣра и надежда. Ако ги разбирате правилно, ако ги разработвате въ себе си, ще бъдете силни, мощни, ще имате радостъ, упование и сила въ живота си.

Това е учението, което Христосъ е проповѣдвалъ, като е дошълъ да примири хората съ Бога. Какъ? — Като ги научи, какъ да живѣятъ. Това не е вѣрване, а е велико изкуство. Нѣма по-велико изкуство на земята отъ това — да се научишъ, какъ да живѣешъ. Това трѣбва да научимъ! Млади, стари, майки, бащи, сестри, братя, приятели, господари, слуги, всички трѣбва да се научатъ да живѣятъ разумно, да има миръ и съгласие между всички.

И тъй, приложете това учение, напуснете всички ваши стари възгледи, т. е. не ги изхвърляйте, а ги турете като торъ. На вашитѣ стари вѣрвания присаждайте нови клончета. Всичко въ свѣта трѣбва да се използва. Тази опитностъ, която имате, е отлична, направете крачка напредъ!

Приложете закона на надеждата, да бъдете всѣкога радостни, и да не знаете, какво е обезсърчение. И послѣденъ бѣднякъ да станешъ, пакъ да не се обезсърчишъ, защото въ твоята душа ще има нѣщо, което никоя сила не може да ти го отнеме. Вие имате сили, скрити богатства въ себе си, които съвременната наука дори и не подозира, макаръ че ги констатира. Има нѣща, които човѣкъ не може да научи отъ книгитѣ. Ако едно дѣте се положи на магнетиченъ сънъ до пета степенъ, въ него ще се развиятъ особени способности, и това дѣте може да ви каже, какво става въ Америка, може да опише болестъта на нѣкой боленъ, и съ това да прѣдпише най-ефикаснитѣ лѣкарства. Какъ става това? — Човѣшката душа още не се е напълно проявила; у човѣка има сили, които чакатъ най-благоприятни условия за развиване. Ако вие се освободите и влѣзете въ свободата на божествения животъ, ще научите всичко. Ако схващате Бога като всеобемна любовъ,

въ която животътъ може да се прояви, ако го схващате като сжщество, което гледа съ най-голѣмо благоволение къмъ най-малкитѣ и най-голѣмитѣ сжщества, той ще ви въздигне. Схващате ли Бога като сжщество, което само чака да наказва, той нѣма да ви помогне. Схващайте го като сжщество на благодѣтелство, сила, въ което нѣма смъртъ. При такова разбиране на Бога, въ васъ ще влѣзатъ двата принципа на вѣра и любовъ. Слѣдъ 20—30 години Богъ ще ви повика при себе си да види, какво сж научили неговитѣ дѣца, и послѣ пакъ ще ви прати на земята. За всички има работа. Като види, че сте научили уроцитѣ си, ще ви прати да служите въ великата вселена. Въ този животъ всѣка душа ще задоволи всички ламтежи, които тя има. Нѣма желание на душата, което тя да не може да осжществи. Но кога? — Когато свършимъ това велико училище, въ което се изучава законътъ на надеждата. Бихъ желалъ всички, които слушате за надеждата, да излѣзете оттукъ радостни. Имате ли радостъ, всичко е добро у васъ. Мома, която пѣе, работитѣ ѝ вървятъ добръ, лесно мете, работи. Отвори прозорцитѣ, весело ѝ е. Нѣкоя мома мълчи, лошо е положението ѝ, изгубила е надеждата си.

Затова бихъ желалъ, каквото и да правите, да пѣете. Стари, млади пѣйте! Който иска да бжде младъ, трѣбва да пѣе, да се радва. Прѣстанешъ ли да пѣешъ, твоята работа е свършена, ти си една баба или единъ старъ дѣдо, и всички казватъ: „Богъ да го прости!“ Ще дойдатъ твоитѣ роднини, ще те оплачатъ. Казвамъ: Да, Богъ да те прости, защото не знаеше да пѣешъ и да се радвашъ. Ако не искате да ви поливатъ върху гроба, да ви четатъ молитви, пѣйте, радвайте се!

И тъй приложете надеждата въ живота си. Въ надеждата нѣма меланхолия, скърбъ, отчаяние. Въ нея има само радостъ и веселие. По това се познава този божественъ принципъ.

Бесѣда, държана въ гр. Русе на 16. януарий 1920 г.